

Szörös Anikó

Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar

A XXXI. OTDK Állam- és Jogtudományi Szekciójának helyezett pályamunkája.

Cégbíróságok vs. fantomcégek¹

*„A cégbíróság nem lajstromozó hivatal, hanem a törvényszerűség, a legalitás őre.”
(Kuncz Ödön)*

I. Bevezető gondolatok

Az optimális gazdasági forgalom és a gazdasági szféra alanyaiba vetett bizalom megtartásához nem elegendő önmagában a piac szereplőinek jogkövető magatartása, hanem szükség van egy segítő intézményre, a törvényességi felügyeleti eljárásra, amely a gazdasági szféra specifikusságából adódóan különböző hatóságokkal, illetve a Cégbírósággal mutat kapcsolatot. A dolgozat ezek közül kizárólag a Cégbíróság, mint a törvényszék szervezetébe tartozó, annak cégeljárást lebonyolító szegmensének a munkáját tekinti át.

Napjainkban ez utóbbi jelentősége még inkább felértékelődik, köszönhetően annak, hogy az elmúlt években tendenciaszerűen alakultak **fantomcégek**: székhelyein (telephelyein, fióktelepein) és a képviseletre jogosultak lakcímén elérhetetlen és fellelhetetlen cégek. Ezen jelenség egyik oka lehet, hogy a cégbíróságok marginális feladatként kezelik a fantomcégek – a hitelezői érdekek és a cégnyilvántartás közhitelességének a megóvása érdekében történő – kiszűrését, törvényszerű működésre szorítását, végső esetben pedig azok törlését.

A dolgozat elsőként a **fantomcégek mibenlétét veszi górcső alá, kitérve annak törvényességi felügyeleti eljárásokkal való kapcsolatára** is. A cégtörvényességi eljárást a dolgozat újszerű, a szakirodalomban eddig nem ismert rendező elv, a vétivek postai jelzése segítségével két aspektusból elemzi: vizsgálat tárgyává teszi az általános és az ismeretlen székhelyű cégek megszüntetésére irányuló különleges törvényességi felügyeleti eljárásokat, ezek közül azonban csak az előbbi kerül részletesen tárgyalásra. A választás indoka az, hogy ezen eljárástípus alkalmas leginkább arra, hogy szemléltesse az egyes cégbíróságok kialakult sajátos gyakorlatát, bemutassa a cégbírák individuális jogalkalmazói megoldásait; a megszüntetési eljárásról a sematizált eljárásmenete következtében ugyanez nem mondható el.

¹ Jelen OTDK dolgozat Dr. Papp Tekla PhD, habilitált egyetemi docens gondozásában készült, akinek külön köszönöm gondolatébresztő, konstruktív támogatását, továbbá szeretném megköszönni állhatatos és fáradhatatlan munkáját dr. Bakos-Kovács Kitti PhD, egyetemi tansegédnek és dr. Auer Ádámnak. Továbbá ezúton szeretnék köszönetet mondani a cégbíróságokon töltött gyakorlat során kapott konstruktív segítségért: Dr. Ábel Kornél tanácselnök úrnak (Budapest Környéki Törvényszék), Dr. Gyulai Olga csoportvezető bírónőnek (Budapest Környéki Törvényszék), Dr. Duxné dr. Velcsov Katalin csoportvezető bírónőnek (Szegedi Törvényszék), Dr. Lekrinczki Andrea bírónőnek (Szegedi Törvényszék) és Dr. Morvai Péter Nándor bíró úrnak (Kecskeméti Törvényszék).

A kutatás során két kérdésre kerestük a választ: **a cégbíróságok részéről mennyiben kerül megtartásra a cégek törvényes működés helyreállítása szempontjából a lehető legalkalmasabb intézkedés kiválasztására vonatkozó elv, illetve az egyes cégbíróságok által kiépített eljárási gyakorlatok mennyiben mutatnak egymással egyezőséget, illetőleg különbséget.**

A téma különlegességét mindezek mellett az adja, hogy a vizsgált cégtörvényességi eljárás a cégjog és a polgári eljárásjog halmazának közös metszete, amely sajátosságai okán eddig tudományos szempontból feltáratlan terület.

A fenti kérdések megválaszolása érdekében a dolgozat elsősorban a Szegedi (a továbbiakban: SZTC), a Kecskeméti (a továbbiakban: KTC), a Fővárosi (a továbbiakban: FTC), s végül pedig a Budapest Környéki Törvényszék Cégbíróságán (a továbbiakban: BKTC) töltött több hónapos kutatómunka keretében megismert, **az ismeretlenné-elérhetlenné vált cégek ellen, a 2006-2011. közötti időszakban megindult általános törvényességi felügyeleti és a megszüntetési eljárást magukba foglaló cégakták összehasonlító-elemző vizsgálatát nyújtja, egyidejűleg elemzése tárgyává teszi a hatályos jogszabályokat és a közzétett eseti döntéseket, illetve feldolgozza az e témát érintő elérhető jogirodalmi műveket.**

II. A fantomcégek

II.1. A fantomcégek fogalmi körülhatárolása

Fantomcégekről a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi IV. törvény² értelmében akkor beszélhetünk, amikor a cég a cégjegyzékbe bejegyzett székhelyén (telephelyén, fióktelepén) fellelhetetlen és a képviselőjével sem lehet kapcsolatot teremteni, mert a képviselőre jogosult lakóhelye ismeretlen vagy ismeretlennek minősül; ideértve azt az esetet is, amikor a cég képviselőjének lakóhelye külföldön van és nincs cégjegyzékbe bejegyzett kézbesítési megbízottja.

Hankovszky Zsolt a következő taxatív tartalommal tölti meg a fent megjelölt fogalmat: **”Eltűnt vagy fantomcégeknek azokat a cégeket kellene tekinteni, amelyek a székhelyükön nem találhatóak, ügyintézésre utaló adat nincs, tevékenységük működésével mind a telephelyen, mind a fióktelepükön felhagytak vagy azt megszüntették, a képviselőre jogosult személyek tartózkodási helye ismeretlen vagy az ország területén kívül van”.**³

Ami „a cég képviselőjére jogosult személyek” szófordulatot illeti, megítélésünk szerint némi magyarázatra szorul. Elengedhetetlen annak leszögezése, hogy a megjelölt kifejezés alatt nemcsak a „szervezeti törvényes képviselőt, illetve a vezető tisztségviselőt kell érteni, figyelemmel arra, hogy képviseleti jogot a cég dolgozója is megkaphatja”.⁴ Abban az esetben, ha a cégnek több képviselőre jogosultja van, úgy a cég csak akkor minősíthető elérhetlenné, ha valamennyi képviselőre jogosult vonatkozásában megkísérelték a kapcsolatfelvételt és az valamennyi képviselővel szemben sikertelennek bizonyult.

A cégakták analizálásának eredményeként megállapítható, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás alapjául szolgáló kérelmekben megjelölt, a cégek fantomizálódásának külső jeleire utaló tényállások szinte teljes mértékben azonosságot mutattak, így ezek közül azokat a

² Továbbiakban: Ctv. Uo. 89.§-a; Kisfaludi A.: Társasági jog, Complex, Bp., 2007., 261. p.

³ Hankovszky Zs.: A cég megszüntetésének hivatalból való bejegyzéséről, Gazdaság és Jog, 1997/7-8., 45. p.

⁴ Pap P. (szerk.): A cégtörvény magyarázata, Complex, Bp., 2009., 502. p.

példákat nevesítjük, amelyekből megismerhető az, hogy mikor tekintik a gyakorlatban a céget fantomnak, azaz ismeretlen székhelyűnek:

- a) a cég székhelyét cégtábla nem jelzi, a székhelyen sem postaláda, sem csengő nem található, az ingatlanban talált tulajdonos semmilyen információval nem tudott szolgálni a cég működésével kapcsolatban, ráadásul a képviselőre jogosult személy az adóhatóság felszólításainak ellenére már évek óta nem látja el törvényben előírt kötelezettségeit⁵
- b) a cég székhelyére postázott küldemény⁶ vagy a hivatalos iratként kézbesített adóhatósági irat két egymást követő alkalommal a feladóhoz „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezett vissza⁷
- c) a székhelyen a társaság részére székhelyszolgáltatást nyújtó ügyvédi iroda működött, az iroda vezetője a cég képviselőjével szerződést kötött a székhelyszolgáltatás biztosítására, viszont közöttük a képviselő külföldi állampolgárságára, külföldi életvitelszerű tartózkodására tekintettel a kapcsolatfelvétel sosem valósult meg.⁸

A fantomcégek de facto megjelenését a kutatás alapján, ötféle módon tartjuk lehetségesnek. **Elsőként** azokra utalhatunk, amelyek a cégjegyzékbe való nyilvántartásba vételi kötelezettségének⁹ elmulasztása ellenére folytatják tevékenységüket.

Másodsorban felvetődik azon cégeknek a köre is, amelyek ugyan benyújtják elektronikus úton az illetékes cégbírósághoz a cégbejegyzés iránti kérelmüket, de a cégbejegyzési eljárás során a hiánypótlásra felhívó végzések részükre kézbesíthetetlené válnak. Érdeemes megjegyezni, hogy a fantomcégek kiszűrésére kizárólag az általános cégbejegyzési eljárás során van lehetőség. Az általános cégbejegyzési eljárás esetében annak figyelembe vételével kell differenciálnunk, hogy a létrehozni kívánt társaság vonatkozásában beszélhetünk-e előtársaságról vagy sem. Az utóbbinál viszonylag egyszerű a megoldás, a cég nem kerül a cégjegyzékbe bejegyzésre. Ehhez képest sokkal komplikáltabb a helyzet az előtársaság fennállása alatt, különösen abból kifolyólag, hogy az előtársaság és harmadik személyek relációjában jogviszonyok keletkezhetnek. Így a létrehozni kívánt társaság létrejötte államilag történő elismerésének megtagadása önmagában nem elegendő, szükség van a fennálló jogviszonyokból származó jogok és kötelezettségek rendezésére. E tekintetében az eljárás további sorsa annak függvényében változik, hogy a jogügyletek megkötésénél feltüntetésre került-e az előtársaságra utaló toldat vagy sem. Ha történt utalás az előtársasági jellegre, úgy az előtársaság köteles a cégbejegyzési kérelem elutasításáról való tudomásszerzést követően haladéktalanul tartózkodni további kötelezettség vállalásától, jogok szerzésétől, illetve teljesíteni a fennálló kötelezettségeit; e követelmény elmulasztásával okozott károkért korlátlanul és egyetemlegesen helytállni az előtársaság vezető tisztségviselője köteles. Ezzel szemben, ha mellőzésre került az előtársasági toldat megjelölése, akkor a megkötött jogügylet a Ptk. „Több jogosult vagy több kötelezett a szerződésben” című fejezete alapján kerül elbírálásra.¹⁰

Az általunk felállított **harmadik, negyedik és ötödik csoportot alkotó cégek** két szempontból tekinthetők egyezőnek: egyrészt, hogy valamennyiük bejegyzést nyert a cégbíróság regiszterébe, másrészt pedig a cégbejegyzést követően egyikük sem található meg a cégjegyzékben nyilvántartott székhelycímen, a képviselő pedig a lakhelycímen. A

---

⁵ Bíróság cégtörvényességi felügyeleti ügyben hozott elsőfokú határozata (a továbbiakban: Cgt.) 13-11/001533

⁶ Cgt.13-11/003212; Cgt.03-09/118502

⁷ Cgt.13-11/003657

⁸ Cgt.06-10/000329

⁹ Ctv. 2.§ (1) bekezdése és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 17.§ (1) bekezdése

¹⁰ Papp T. (szerk.): Társasági jog, Lectum, Szeged, 2011., 102-106. pp.; Kisfaludi: i.m. 113. p.

különbség véleményünk szerint abban nyilvánul meg közöttük, hogy mi okozza az elérhetetlenséget és a fellelhetetlenséget, vagyis milyen cél által vezérelt a cég.

Előfordulhat, hogy csupán a **székhelyáthelyezés, illetőleg a hivatalos postai küldemények más címre való átirányítására vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztása** idézi elő a korábbiakban megjelölt helyzetet, ezt tekintjük harmadik csoportnak.

Álláspontunk szerint elérhetetlenség indokául szolgálhat az is, hogy **egy cég tevékenysége folytatásával ténylegesen felhagy, de facto megszűnik, viszont megfelelkezik** a cég jogutód nélküli megszüntetése intézéséről. E negyedik esetkörnél kiemelendő, hogy mindezt nem a hitelezői érdekek érvényesítésének megkerülése céljából teszi.

Végül, az **ötödik kategória** komponenseit jelentő cégek motivációját illetően érdemes utalni Darai Péter által felállított következő okokra:¹¹ egyrészt a még egzisztáló cégből való vagyon kimentésére, másrészt a veszteségesen működő cégek felszámolásának és végelszámolásának elkerülésére, harmadrészt pedig e fenti eljárások megindítása esetén **a hitelezői igények kielégítésének a meghúzására.**¹² Ez a felsorolás véleményünk szerint kiegészítésre szorul, mivel a fentebb megjelölt három esetkör csak a cégbejegyzés után bekövetkezett okok folytán fantomizálódott cégekre vonatkozatható, azonban a gyakorlatban számos olyan, tevékenységet egyáltalán nem vagy csak rövid ideig folytató cégeket találunk, amelyek ab ovo fantomcégeknek tekinthetők. Ezek a cégek könnyen felismerhetőek, mivel a székhelyükként – a köznyelvben használt kifejezéssel élve – cégtemetőket, cégyáratat jelölnek meg, sőt a kutatás során olyan céggel is találkoztunk, mely az SZTC címét adta meg a társaság székhelyéül.¹³

II.2. A fantomcégeknek az általános törvényességi felügyeleti és a megszüntetési eljárásokkal való kapcsolata

Nézetünk szerint a felállított fogalmi kategóriák közül az **első két csoportba sorolandó cégek nem jelenhetnek meg kérelmezetti pozícióban törvényességi felügyeleti eljárásban.** Az állítást az első két eset tekintetében a törvényességi felügyeleti eljárás alá vonható cégek köre támasztja alá, ugyanis a cégbíróságnak alanyi szempontból nem terjed ki a felügyeleti jogköre azokra, amelyek anélkül folytathatnak tevékenységet, hogy számukra a cégjegyzékbe történő bejegyzés kötelező lenne és azokra, amelyeknek a bejegyzés iránti kérelme jogerősen elutasításra került.¹⁴ Figyelemmel arra, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás csak cégjegyzékbe bejegyzett, illetve bizonyos esetekben¹⁵ bejegyzésüket kérő cégek felett gyakorolható, ebből szükségszerűen az következik, hogy csak **az utolsó három fogalmi csoporthoz tartozó cégekkel szemben kezdeményezhető törvényességi felügyeleti eljárás.**¹⁶

A fantomcégek törvényes működésének helyreállítására mind az **általános törvényességi felügyeleti eljárás, mind a különleges törvényességi felügyeleti eljárások**

¹¹ Darai P.: A cég székhelyével kapcsolatos gyakorlati kérdések, Cég hírnök, 2012/1., 13. p.

¹² A harmadik indokot Sárközy Tamás is nevesíti (Társasági törvény, Cégtörvény 2006-2007., HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Bp., 2009., 443. p.).

¹³ Érdemes megjegyezni, hogy az egyszerűsített cégbejegyzési eljárás keretében a cégbíróság köteles ezen cégeket is bejegyezni, ezt követően pedig cégtörvényességi eljárást indít ellenük; 2010. március 1-jétől azonban a cégbíróság köteles lesz – a cégbejegyzést megelőzően – megvizsgálni a bejegyzendő cég székhelyének valódiságát.

¹⁴ Papp: i.m. 212. p.; Petrik F. (szerk.): Polgári eljárásjog Kommentár a gyakorlat számára, III. kötet, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Bp., 2011., 1123. p. (a továbbiakban: komm. III.)

¹⁵ Ctv. 78.§-a; lásd még ebben a kérdésben Duxné Velcsov K.: Törvényességi felügyeleti eljárás, Cég hírnök, 1996/9., 8-9. pp.; Rózsa É.: „Párhuzamos” törvényességi kérelmek, Cég hírnök, 1997/3., 3. p.

¹⁶ komm. III.: 1123. p.

közé tartozó ismeretlen székhelyű cégek megszüntetésére irányuló eljárás¹⁷ is szolgálhat. Maga az **általános törvényességi felüyeleti eljárás** arra történő hivatkozással kezdeményezhető, hogy a cégregiszter nem a valós, törvényes helyzetet tükrözi, mivel a bejegyzett adat a bejegyzése után bekövetkező okok folytán jogellenessé vált¹⁸ vagy arra, hogy a cég a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket nem tartja be,¹⁹ **a megszüntetési eljárás** kapcsán pedig kettős konjunktív kondíció fennállására kell utalni: „a cég fellelhetetlensége és a képviselő elérhetetlensége”.²⁰

Azt, hogy a két eljárás közül melyik kerül foganatosításra, a Ctv. 80. § (1) bekezdés szerinti intézkedésnek nem minősülő, a törvényes működés helyreállítására vonatkozó felhívást tartalmazó, szabályszerűen mind a székhelyre, mind a képviselő lakcímére kézbesített végzéshez kapcsolódó vétívek postai megjelölése határozza meg – természetesen, ha a végzésben foglalt felhívás ellenére a törvénysértő állapot változatlanul fennmarad. A vétívekkel kapcsolatban azonban elismerhető, hogy némi bizonytalanságot jelent azoknak postai dolgozók általi kitöltése, figyelemmel arra, hogy ezt a cégvezetők olykor a cégbíróság „kijátszására” használhatják fel, ennek ellenére mégis főszerepet játszanak az eljárás kiválasztásában. A vétívek postai jelzése egyébként a felszámolási és a végelszámolási eljárás lefolytathatósága szempontjából is különös jelentőséggel bír, ugyanis ha a vétívek a társaság elérhetetlenségét tanúsítják, úgy e fenti eljárások alkalmazása eleve kizárttá válik, ebből kifolyólag pedig csak a megszüntetési eljárás lefolytatása merülhet fel, mely teljesen mellőzi mind a felszámolási, mind a végelszámolási eljárás megindítását és lebonyolítását.

A vétívek tanúsága szerint a következő lehetőségek állnak fenn: abban az esetben, amikor **csak az egyik vétív** – teljesen közömbös honnan – jön vissza „ismeretlen”, vagy „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel, úgy a cégbíróság **általános törvényességi felüyeleti eljárás keretében** tesz kísérletet a cég törvényes működésének kikényszerítésére, kihasználva a Ctv. 81. § (1) bekezdésben rögzített igen széles szankciórendszert.

Amennyiben **mind a székhelycímről, mind a képviselő lakcíméről a vétív** „ismeretlen”, illetve „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezik vissza cégbírósághoz, úgy a megszüntetési eljárás kerül lefolytatásra,²¹ figyelemmel a Ctv. 89. §-ában megkövetelt kettős feltételre. Bármelyik kondíció hiátusa esetén azonban a megelőző intézkedések alkalmazása, s azt követően az eljárás megindítása ipso iure kizárt,²² ilyen esetben általános törvényességi eljárás kerül foganatosításra.

Érdemes itt megemlíteni, **fogalmilag kizárt a megszüntetési eljárás megindítása és lefolytatása** a következő két esetben: elsődlegesen az **alvó cégekkel** szemben, akikkel ugyan a kapcsolatfelvétel sikeresen megvalósítható, eleget tesznek a rájuk vonatkozó anyagi jogi szabályokban és létesítő okiratukban foglalt követelményrendszernek, viszont üzletszerű gazdasági, esetlegesen non-profit tevékenységet egyáltalán nem folytatnak, másodlagosan azokkal a gazdasági szereplőkkel, akik – a fentiekkel megegyezően – szintén elérhetőek, de a működésükre vonatkozó jogszabályokat megszegik. Ezen cégeket a cégbírók az általános

¹⁷ Ctv. 89-93.§§-ai

¹⁸ Ctv. 74.§-a (1) bekezdésének b) pontja; Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 40.373/2003.: a székhely akkor felel meg a vele szemben támasztott jogszabályi követelményeknek, ha ott a hivatalos leveleket átveszik (Ctv. 7.§ (1), ennek hiátusa okot ad a törvényességi felüyeleti eljárásra.

¹⁹ Ctv. 74.§-a (1) bekezdésének d) pontja; a cég székhelyének megváltozása a létesítő okirat módosítását–taggyűlési hatáskör – ezt követően pedig a változásbejegyzési kérelem cégbírósághoz történő benyújtását igényli; Vezekényi U.: A cégek törvényességi felüyelete, Cég és Jog, 2000/10.,6. p.

²⁰ Papp: i.m. 330. p.

²¹ Ctv. 89-93.§§-ai

²² Kúria Cgf. VII.31.775/2000.

törvényességi felügyeleti eljárásban alkalmazandó szankciókkal kívánják törvényes működésre szorítani.²³

Természetesen előfordulhat azon eset is, amikor a posta a vétiveket „elköltözt” jelzéssel küldi vissza, ekkor a cégbíróság köteles a visszaérkezett tértivevényen feltüntetett új címeiken megkísérelni a kapcsolatfelvételt a céggel, annak képviselőjével.²⁴

Végül kiemelendő az a ritka eset is, amikor mind **a cég székhelycíméről, mind a képviselő lakcíméről „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza a tértivevény, vagy a vétív arról tanúskodik, hogy mindkét helyen szabályszerűen került átvételre a hivatalos irat.** Ekkor ex lege nincs lehetőség az általános törvényességi felügyeleti és a megszüntetési eljárás foganatosítására.

A későbbiekben, a dolgozat központi részét képező, a cégbírósági gyakorlatot, az eljárási megoldásokat elemző munkánkat a fenti gondolatmentet követve, a kézbesítéséhez kapcsolódó **vétivek visszaérkezése alapján** két nagy szerkezeti-logikai egységre tagoljuk: **elsőként** annak az esetkörnek a körvonalazására vállalkozunk, amikor mindkét vétív **„nem kereste” jelzésű vagy arról tanúskodik, hogy azt a felek szabályszerűen átvették.** Másodsorban az **általános törvényességi felügyeleti eljárást vesszük górcső alá,** amely leginkább képes kidomborítani az egyes cégbíróságok, illetőleg az általuk igénybe vett szankciók, valamint azok sorrendje közötti differenciát. **Az ismeretlen székhelyű cégek megszüntetésére irányuló eljárást, annak menetét** nem tettük a dolgozat tárgyává, figyelemmel arra, hogy a megvizsgált megszüntetési eljárást magukba foglaló cégták arról tanúskodtak, hogy a gyakorlatban, teljes mértékben a Ctv. 89-93. §§ szerinti szabályoknak megfelelő eljárás kerül lefolytatásra, mellőzve mindenfajta jogszabályi követelményekkel ellentétben álló jogalkalmazó technikát.

A megszüntetési és az általános törvényességi felügyeleti eljárás kapcsolatáról érdemes előzetesen elmondani, hogy a jogtudomány képviselőinek álláspontja megoszlik a tekintetben, hogy amennyiben a Ctv. VII. fejezet normái között nem szerepel speciális, általános cégtörvényességi szabályokkal divergáló rendelkezés, úgy a Ctv. VI. fejezet szabályai, figyelemmel a különleges törvényességi eljárás céljára és jellegére, megfelelően alkalmazhatóak-e. A vitát legfőképpen az váltja ki, hogy különleges törvényességi eljárásban lehetőség nyílik-e a Ctv. 81. § (1) bekezdésben felsorolt intézkedések alkalmazására. Megszorító nézetet vall Gál Judit és Vezekényi Ursula,²⁵ velük szemben permisszív álláspontot képvisel Pap Petra²⁶ és Sárközy Tamás^{27, 28}.

Az leszögezhető, hogy mindkét eljárásra a Ctv. és a cégekre vonatkozó anyagi jogi szabályok,²⁹ továbbá a törvény eltérő szabályainak a hiánya esetén a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályai megfelelően alkalmazandók – szem előtt tartva a törvényességi felügyeleti eljárás papír alapú polgári nemperes jellegét³⁰ –, viszont szünetelésnek nincs helye, tekintettel arra, hogy a jogalkotói és a jogalkalmazói szándék egyöntetűen az eljárás mielőbbi befejezésére irányul.³¹

²³ Czene K.-Papp T.: A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény magyarázata, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Bp., 2007., 494. p.; Papp: i.m. 329-330.; Gál J.-Vezekényi U.: Cégjogi kalauz 2009., HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Bp., 2009., 444. p.

²⁴ KGD 1998/12/280.; Pintér I.: A fantomcégek törléséről, Céghírnök, 2000/4., 11. p.

²⁵ Gál-Vezekényi: i.m. 2009. 434. p.; Gál J.-Vezekényi U.: Cégjogi iránytű, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Bp., 2006., 274. és 313. p.

²⁶ Pap: i.m. 489.

²⁷ Sárközy: i.m. 2009.720.

²⁸ Czene-Papp: i.m. 484.

²⁹ Ctv. 73.§-a

³⁰ ÍH 2010/3/136.

³¹ Ctv. 72.§ (2) bekezdése; ÍH 2007/1/41., Egri Törvényszék Cgt.10-98/000257/5; Debreceni Törvényszék Cgt.09-01-000090/2; Kúria Cgf. VII. 30.525/2002/2.

Bármelyik eljárásra kerüljön is sor, a cél mindvégig a cég jogszabályszerű működése rehabilitációjának szolgálata, ennek érdekében pedig a cégbíróság minden esetben a törvényszerű működés helyreállítására leginkább alkalmas intézkedést kötelező megválasztani, ezzel is elősegítve azt, hogy az eljárás alá vont társaság – az eljárás bármely szakaszában is realizálódjon – a vele való kapcsolattartást, a hivatalos iratainak átvételét, esetlegesen a cégtáblájának kihelyezését biztosítsa. Előjáróban szükséges kiemelni, hogy elsősorban a hitelezői igények kielégítésének kötelezettsége alól szabadulni vágyó fantomcégekkel szemben a cégbíróságok nem tudnak hatékonyan fellépni, ezt igazolja, hogy az elemzésbe vont összesen 201 cégügyből csupán 32 esetben került helyreállításra a törvénytől való eltérés, ami azt jelenti, hogy az érintett cégek csupán 16 %-ánál volt eredményre vezető a cégbírósági eljárás, legyen szó akár megszüntetési, akár általános cégtörvényességi eljárásról. Azonban ez nem jelenti azt, hogy a cégbírói eljárás teljesen eredménytelennek bizonyulna, mivel a fantomizálódott cégek cégnyilvántartásából való kivezetésével egyidejűleg a cégjegyzék közhitelessége fokozatosan helyreáll és ezzel mintegy fokozódik a cégjegyzék adataiba vetett bizalom is.

III. A törvényességi felügyeleti eljárás megindítása

A törvényességi felügyeleti eljárásra nemcsak *kérelemre*, hanem *hivatalból* is sor kerülhet.³² Ez a szabály nem új keletű, bár elismerendő, hogy a korábbi jogszabályok szövegében a két eljárás esetkörei nem voltak rendszertanilag-szerkezetileg elhatárolva egymástól.³³ A jelenleg hatályos Ctv. ezt a problémát kiküszöbölendő elsőként a hivatalból indult eljárás, ezt követően pedig a kérelemre induló eljárás szabályanyagát fekteti le.

III.1. A cégbíróság eljárása hivatalból

A hivatalból indult eljárás a forgalombiztonságot, illetve egyéb közérdeket sértő vagy veszélyeztető ismertté váló jogszabálysértés kiküszöbölésére irányuló, egypólusú eljárás, melynek a cég az egyetlen alanya.³⁴

A cégbíróság **két nagy esetkörben** köteles hivatalból eljárni: egyrészt, ha az eljárás foganatosításának indokoltságáról, illetve az arra okot adó tényekről és körülményekről saját eljárása során maga szerez tudomást,³⁵ vagy olyan személytől, „**aki az eljárásban kérelmezőként nem kíván részt venni, vagy jogi érdeke, illetve más feltétel hiányában nem vehet részt a törvényességi felügyeleti eljárásban**”,³⁶ másrészt, ha az eljárás megindítását más bíróság kezdeményezi.³⁷

Az elvégzett kutatómunka alapján érdemes kiemelni, hogy a megvizsgált cégügyekben hivatalból történő eljárás megindítására csupán négyszer került sor: egyrészt, amikor a cég a folyamatban lévő általános törvényességi felügyeleti eljárás során fantomizálódott, és a cégbíróság számára nem állt rendelkezésre olyan eszköz, amely megfelelően bizonyult volna a törvényes működés kikényszerítéséhez, így kezdeményezte hivatalból a megszüntetési eljárás lefolytatását.³⁸ Másrészt az SZTC indított saját észlelése nyomán megszüntetési eljárást amiatt, hogy a cég székhelyére, a képviselő lakcímére kézbesített végzései

³² Ctv. 75. § (1)

³³ lásd a 1997. évi CXLV. törvény (a továbbiakban: rCtv.) 51-52.§§-ait

³⁴ BDT 2007/6/98; BDT 2006/2/37.: Fővárosi Ítélet 16. Cgtf.43.446/2007/2

³⁵ Ctv. 76.§-a (1) bekezdésének a) pontja

³⁶ Ctv. 76.§ (3) bekezdése

³⁷ Ctv. 76.§-a (1) bekezdésének b) pontja

³⁸ Cgt.01-09/905024

„ismeretlen” postai megjelöléssel érkeztek vissza, vagy amikor maga a cégbizonyítvány tért vissza a vétív tanúsága szerint „elköltözött” jelzéssel,³⁹ s végül abban az esetben, amikor egy végelszámolás alatt lévő bt. cégügyében állapították meg a Ctv. 89. § (1) bekezdés szerinti feltételeket.⁴⁰

III.2. A cégbíróság eljárása kérelemre

A kérelemre induló törvényességi felügyeleti eljárás olyan speciális kétpólusú eljárás, amely kizárólag az eredetileg megjelölt jogsértés okán folytatható le,⁴¹ és amelynek alanyai ellenérdekűek: egyik oldalon a kérelmező, másik oldalon a kérelmezett cég áll, emiatt megfelelően alkalmazandóak a kontradiktórius eljárás szabályai.⁴²

A szűk területi korlátokra tekintettel a kérelmezői körrel, az eljárási legitimitáció és a jogi érdek fennállásának vizsgálatával, valamint az eljárás kezdeményezésére nyitva álló határidővel nem foglalkozunk, csak a kérelmek tartalmát tesszük elemzés tárgyává.

A cégtörvényességi eljárás alapjául szolgáló **kérelmeket** álláspontunk szerint **két esetkörre lehet bontani** annak alapul vételével, hogy abban az eljárást megalapozó körülmények előadása után a Ctv. 74. § (1) bekezdés b) pontjára történő hivatkozással általános törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására vagy a megszüntetési eljárás kezdeményezésére irányuló határozott kérelem kerül-e megfogalmazásra.

III.2.1. Általános törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményező kérelem

Megjegyzendő, a kérelmezőknek nem kell megjelölniük azt, hogy milyen törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazását kéri a céggel szemben, mivel annak eldöntése a cégbíróság hatáskörébe tartozik,⁴³ ennek ellenére érkezett olyan kérelem a cégbírósághoz, amelyben a Ctv. 81. § (1) bekezdésben felsorolt valamely intézkedés, intézkedéscsoport alkalmazásának indítványozására kerül sor.⁴⁴

III.2.1.1. Konkrét intézkedést nem indítványozó kérelem

A cégügyek döntő többségében a kérelmezők határozott kérelme csak arra irányul, hogy a cégbíróság a céget törvényességi felügyeleti eljárás keretében szólítsa fel a törvényes működés helyreállítására – Ctv. 7. § (1) bekezdés maradéktalan betartására –;⁴⁵ esetenként ez kiegészül azzal a kéréssel, hogy a cégbíróság a Ctv. 81. §-ának megfelelő intézkedést alkalmazzon.

III.2.1.2. Konkrét intézkedést indítványozó kérelem

Elsőként azt kell leszögezni, hogy a vizsgálatba bevont cégbíróságok miként kezelik a konkrét intézkedéseket megjelölő kérelmeket, ugyanis a Ctv. erre vonatkozóan nem fogalmaz meg rendelkezést, amiből az következik, hogy a Ctv. 72. § (2) bekezdés értelmében a Pp, mint háttérszabály kerül előtérbe, különösen az abban lefektetett **kérelemhez kötöttség elve**.⁴⁶

³⁹ Cgt.06-11/000172

⁴⁰ Cgt.06-10/000119

⁴¹ Ctv. 77. § (2); BDT 2010/2/32.

⁴² Kúria GK. 70. sz. állásfoglalása; BDT 2006/2/37.; BDT 2007/6/98.; ÍH 2007/1/41.

⁴³ Vezekényi: i.m. 2000. 4.p.

⁴⁴ Cgt.06-10/123459; Cgt.13-10/222223

⁴⁵ Ctg.13-10/112987; Cgt.13-09/066388; Cgt.01-09/000708

⁴⁶ Pp. 2. § (3) bekezdése; Zóka F.: A törvényességi felügyeleti eljárás kérdései, Céghírnök, 1999/11., 7. és 10. pp.

Ezen elv a bíróságoknak az előterjesztett kérelmekhez kötöttségét jelenti,⁴⁷ amelyből szükségszerűen következik a cégbírák által követett gyakorlat: a **cégbíró nem alkalmazhat olyan intézkedést, amely ellen a kérelmező kifejezetten tiltakozik. Továbbá a cégbíróság által igénybe vett szankció nem lehet súlyosabb annál, mint amelyet a kérelmező indítványozott**, figyelemmel a kérelemhez kötöttség elv alapfeltételéül szolgáló elvre,⁴⁸ nevezetesen, hogy a **bíró nem terjeszkedhet túl a felek kérelmein** – „ne eat iudex ultra petita partium”–,⁴⁹ **viszont szabad mérlegelés joga illeti meg a cégbírót abban a tekintetben, hogy melyiket válassza az enyhébb hátrányt jelentő eszközök közül.** Az rCtv. hatályának idején Vezekényi Ursula⁵⁰ a mai állásponttól lényegesen eltérő nézetet alakított ki: a cégbíró nincs kötve a kérelemben megjelölt intézkedésekhez, ezáltal jogosult akár enyhébb, akár szigorúbb szankció alkalmazására azzal, hogy súlyosabb intézkedés foganatosítása esetén erre a cég figyelmét felhívni köteles.

A cégbíróságok által követett gyakorlathoz képest a kérelemhez kötöttség elvét illetően a közzétett eseti döntésekből⁵¹ egy sokkal megengedőbb értelmezés olvasható ki: a cégbíró valamennyi kérelemről való döntésével már eleget tesz a kérelemhez kötöttség elvének, ezen túlmenően a bírót nem köti a kérelem a szankcióválasztást illetően.

Megítélésünk szerint a gyakorlatban a kifejezett intézkedés megjelölésére **pozitív és negatív irányból** kerül sor, annak függvényében, hogy mi a kérelmező célja: a megjelölt szankció alkalmazása vagy éppen ellenkezőleg, az érintett intézkedés mellözése.

III.2.1.2.1. Az intézkedés megjelölésének pozitív iránya

Kifejezett intézkedés foganatosítását indítványozó kérelmeket az FTC kivételével valamennyi cégbíróságon találtunk, jóllehet az esetek döntő hányadában **az ügyészség** fogalmazta meg őket. A részletes eljárásmenetet magukba foglaló beadványoknak⁵² az ismertetésénél egyidejűleg megjelölésre kerül az eljárás tényleges lefolyása is zárójelesen.

Az érintett cégügyekben **a tényállás** lényegét tekintve azonos: a hivatalos iratok a képviselő lakóhelyéről „nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza, a bejegyzett székhelyen valójában más társaság vagy lakóház található, a postaládán a cégnév nem volt feltüntetve és cégtábla sem volt kihelyezve.

A kérelmekről generális jelleggel elmondható: elsőként az **intézkedésnek nem minősülő felhívást tartalmazó végzés kibocsátására**⁵³ történik utalás, ennek sikertelensége esetére pedig megjelölésre kerülnek a társasággal szemben alkalmazandó eszközök: **BKTC és SZTC esetén** a bírói mérlegelési jogkörébe van utalva az, hogy mely – a jogszabálysértés súlyával arányban álló – intézkedést alkalmazza (**változásbejegyzési kérelmek előterjesztésével a cégek törvényes működése helyreállt, ezáltal intézkedést kiszabó végzés nem kerül kibocsátásra**), **KTC-nél** a pénzbírság kiszabása kerül megjelölésre (**a javasolt intézkedésnél enyhébb súlyú szankció, a törvényes működés helyreállítására vonatkozó ismételt felhívás került foganatosításra**).⁵⁴

⁴⁷ Petrik F. (szerk.): Polgári eljárásjog Kommentár a gyakorlat számára, I. kötet, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Bp., 2011., 14. p. (a továbbiakban: komm. I.); Juhászné Zvolenszki A.: Polgári eljárásjogi ismeretek, JATEPress, Szeged, 2009., 37. p.

⁴⁸ komm. III.: 414/2. p.

⁴⁹ Pp. 215.§-a; Kengyel M.: Magyar polgári eljárásjog, Osiris Kiadó, Bp., 2008., 356. p.; Gyarmati J.-Rózsa É.-Szegediné Sebestyén K.: A cégjog, Cent Könyvek, 2009., 346. p.

⁵⁰ Vezekényi U.: A cégbíróságok törvényességi felügyeleti tevékenysége, Gazdaság és Jog, 1994/3., 10. p.; i.m. 2000. 5. p.

⁵¹ ÍH 2004/109; BH 2002.449

⁵² Cgt. 06-11/000002; Cgt.13-09/003022; Cgt.13-10/003745; Cgt.03-06/109032; Cgt.03-09/116584

⁵³ Ctv. 80.§ (1) bekezdése

⁵⁴ Ctv. 81.§-a (1) bekezdésének b) pontja

Arra az esetre, amikor a cég törvényes működése a cégbíróság által alkalmazott intézkedések ellenére sem következik be: **BKTC (az ügyek nem jutnak el az eljárás e szakaszába) és KTC** esetén a társaság további működéstől való eltiltása, egyúttal megszűntnek nyilvánítása **(a javasolt intézkedés került végzésbe foglalásra),⁵⁵ SZTC-nél** a megszűntnek nyilvánítás⁵⁶ kerül előírásra **(ugyanaz, mint BTC-nél)**. A beadványokban ezt követően a cég kényszer-végelszámolásának elrendelésre, a végelszámoló kijelölésére,⁵⁷ fizetéseképtelenség esetére a felszámolási eljárás megindítása, s végül a cég hivatalbóli törlésére⁵⁸ vonatkozó utasítás kerül megfogalmazásra.

III.2.1.2.2. Az intézkedés megjelölésének negatív iránya

Ezen esetkörnél az állami adóhatóság Csongrád és Bács-Kiskun megyében előterjesztett kérelmei nevesíthetőek, tekintettel arra, hogy az adóhatóság az általános törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására irányuló beadványában a cégbíróságot a törvényes működés helyreállítása szempontjából leginkább alkalmas szankció kiválasztásában a következő kérelem részlettel korlátozza: **„felügyelőbiztos kirendelését nem kéri, tekintettel arra, hogy annak díját nem kívánja viselni.”⁵⁹** E szankció alkalmazásának mellőzése mögött a felügyelőbiztos kérelemre folyó eljárásban való kirendelésével járó magas költségek kiküszöbölése áll, melyet a kirendelés esetén a kérelmet előterjesztőknek kellene viselnie. A megvizsgált cégtáiban azonban más intézkedés mellőzésére vonatkozó kérelemmel nem találkoztunk.

Természetesen a kérelemhez kötöttség elve megköveteli az érintett cégügyekben⁶⁰ a kifejezetten tilalmazott intézkedés mellőzését, mégis előfordult olyan cégügy,⁶¹ amelyben a cégbíró kérelmezői tiltakozás dacára rendelte ki a felügyelőbiztost, túlterjeszkedve ezáltal az adóhatóság kérelmen.

III.2.2. A megszüntetési eljárást kezdeményező kérelem

Közvetlenül megszüntetési eljárás lefolytatására irányuló eljárás kezdeményezésére a gyakorlatban elvétve került sor, ezt támasztja alá, hogy a górcső alá vett 345 kérelemből mindössze 15 kérelmező beadványában figyelhető meg – azok is kizárólag KTC és SZTC cégtáiban találhatóak. A kérelemhez kötöttség elvének ez esetben is érvényesülnie kell, az SZTC-nél ez maradéktalanul meg is történik,⁶² viszont a KTC-nél a cégbírói jogalkalmazói gyakorlat a Ctv. 80. § (1) bekezdés szerinti végzéshez kapcsolódó végzés vétívétől teszi függővé azon döntését, hogy melyik eljárás kerüljön lefolytatásra: a kérelmezett megszüntetési vagy az általános cégtörvényességi eljárás. Kecskeméten 13 kérelemből 8 esetben⁶³ a kérelemben foglaltak ellenére általános törvényességi eljárás került lefolytatásra, köszönhetően annak, hogy csak az egyik fent hivatkozott vétív érkezett vissza „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel. Ezen jogalkalmazói megoldás azonban nem felel meg a

⁵⁵ Ctv. 81.§ (6) bekezdése és 84.§-a

⁵⁶ Ctv. 81.§ (6) bekezdése

⁵⁷ Ctv. 116.§ (1) bekezdése

⁵⁸ Ctv. 62.§-a (2) bekezdésének c) pontja

⁵⁹ Cgt.03-10/002298; Cgt.06-11/000006.

⁶⁰ Cgt.03-06/104123; Cgt.03-09/113290; Cgt.03-09/116419; Cgt.03-09/116069; Cgt.03-09/113370; Cgt.03-09/115402

⁶¹ Cgt.03-06/104123

⁶² Cgt.06-10/000870; Cgt.06-10/000933

⁶³ Cgt.03-09/113396; Cgt.03-09/114558; Cgt.03-09/115348; Cgt.03-09/115441; Cgt.03-09/115-586; Cgt.03-09/115484; Cgt.03-06/110183; Cgt.03-09/113248

jogszabályi rendelkezéseknek, a bírói döntés nem terjedhet túl a kérelmen,⁶⁴ véleményem szerint az eljárást megszüntetési eljárás előfeltételeinek hiányára hivatkozással meg kellett volna szüntetni, és hivatalból kellett volna általános cégtörvényességi eljárást indítani.

Végül annak a szintén *KTC* cégiratok között fellelt kérelemnek az ismertetése indokolt, ahol a jogszabályi rendelkezés mintegy áttörése figyelhető meg: **„a városi bíróság felkéri a cégbíróságot, hogy mérlegelése szerint a társasággal szemben hivatalbóli megszüntetési eljárást indítsa meg”**. Ez amiatt tekinthető aggályosnak, mert bírói megkeresés esetében jogszabály⁶⁵ erejénél fogva nem lehet bírói mérlegelésről beszélni.

IV. Az eljárás kezdete

A dolgozat további gondolati-logikai egységeit a kutatás valódi célját és tárgyát képező cégbírósági intézkedéseknek szenteljük. Arra teszünk kísérletet, hogy a teljességre törekedve felvázoljuk azt, miként alkalmazzák a cégbírák a Ctv. széles bírói mérlegelést biztosító rendelkezéseit.

A cégbíróságnak a kérelem megvizsgálása után – következő lépésként – bizonyosságot kell szereznie arról, hogy a cég és/ vagy a képviselőjére jogosult személyek fellelhetetlenek.⁶⁶ Ez azon okból kifolyólag bír kiemelt jelentőséggel, mert ha mind a cég, mind a képviselő fellelhetetlensége megállapításra kerül, úgy a cég felszámolási és végelszámolási eljárást mellőző megszüntetési eljárás következtében kerül törlésre a cégjegyzékből, azaz a hitelezői igények kielégítése nélkül. A jogszabályban azonban semmilyen rendelkezés nem kerül megfogalmazásra arra nézve, hogy **„meddig kell elmenni a cég felkutatásában”**,⁶⁷ azaz problémát jelent annak megítélése, hogy elegendő-e a cégtörvényességi eljárások feltételeinek megállapításához egyetlen bírósági irat „ismeretlen” postai jelzéssel való visszaérkezését igazoló vétív vagy a kézbesítést többször meg kell kísérlni.

A cégbíróságok ezt az anomáliát azáltal oldják fel, hogy minden alkalommal első lépésként a Belügyminisztérium Központi Hivatalához fordulnak **lakcímfelkutatása** érdekében.⁶⁸

Második lépésként a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárás megindításáról **intézkedésnek nem minősülő felhívó végzéssel** határoz,⁶⁹ melyet a „perbeli esélyegyenlőség, felek egyenjogúsága” alapelveknek⁷⁰ megfelelően megküld a cégnyilvántartásban megjelölt székhelycímre (telephelyre, fióktelepre), illetve a képviselőjére jogosult lakcímére,⁷¹ csatolva a cégbírósághoz beérkezett, eljárást megalapozó kérelmet.⁷² Ennek a végzésnek a kézbesítésével egyidejűleg biztosítja a „kérelmezett” cég számára azt, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelem cégbírósághoz való benyújtásáról értesülést szerezzen és álláspontját még az érdemi döntés meghozatala előtt kifejthesse.⁷³ Maga a felhívás nem minősül érdemi intézkedésnek, ezért fellebbezéssel sem támadható.

⁶⁴ Pp. 215.§-a

⁶⁵ Ctv. 76.§-a (1) bekezdésének b) pontja

⁶⁶ Pap: i.m. 503. p.; Sárközy: i.m.: 701. p.; BH 2003.30.

⁶⁷ Horváth A.: Aggodalmak a fantomcégek törlése körül, Cég hírnök, 1996/1., 5. p.

⁶⁸ Ctv. 80.§ (2) bekezdése

⁶⁹ Kisfaludi: i.m. 234. p.; komm.: 1130. p.

⁷⁰ Pp. 3.§ (6) bekezdése és 219.§-a (1) bekezdésének d) pontja

⁷¹ Ctv. 80.§ (1) bekezdése; BH 2002.449.

⁷² A Kúria megalapozatlannak nyilvánította a törlési eljárás megindításáról hozott döntést, mert bár a cég székhelye és a képviselő címe megegyezett. A bíróság a törvényességi felügyeleti felhívásban nem szerepeltette a cég nevét, a képviselő tisztségét, így nem lehetett megállapítani, hogy annak címzettje a cég vagy egy természetes személy. (KGD 1998/5/135.)

⁷³ BH 1993.113.; Pp. 3.§ (6) bekezdése

Generális jelleggel elmondható a végzések tartalmáról,⁷⁴ hogy azokban a cégbíró nem egyszerűen az eljárás céggel szembeni lefolytatásának a lehetőségére hívja fel a cég képviselőjének figyelmét, hanem 30 napos határidő kitűzése mellett – ami egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbítható – egyúttal felhívja a céget arra, hogy nyilatkozzon a végzés tartalmával kapcsolatban, esetlegesen az abban foglaltaknak tegyen eleget és a törvénysértő állapotot szüntesse meg.⁷⁵

A cégbíróság ebben nem adhat konkrét utasítást a törvényes működés helyreállításra, de azt megteheti, hogy kilátásba helyezi azokat a jogkövetkezményeket, melyeket a végzésben foglaltak nem teljesítése esetén kíván alkalmazni. A **jövőben alkalmazandó szankciók megnevezése** kettős célt szolgál véleményünk szerint: egyrészt ez biztosítja a törvényes működés helyreállítására vonatkozó felhívás számára a nyomatékot azáltal, hogy mintegy „megfélemlíti” a címzetteket, másrészt segítséget nyújthat az időhúzó magatartások kiküszöbölésében is. **A gyakorlatban a felhívás eredménytelensége esetére megjelölt szankciók** a következők – szinte azonos tényállások mellett:

- a) **BKTC**: két megoldással találkozunk, egyrészt a Ctv. 81. § (1) bekezdése, egyes esetekben külön kiemelésre került emellett a pénzbírság, az ismételt felhívás a törvénysértő működés helyreállítására, valamint a felügyelőbiztos kirendelése, másrészt a Ctv. 81. §,
- b) **KTC**: egyszer a pénzbírság, végső megoldásként a megszűntnek nyilvánítás,⁷⁶ máskor – hasonlóan BKTC gyakorlatához – Ctv. 81. § (1)-(6) bekezdés oly módon, hogy zárójelesen megjegyzésre került a pénzbírság és végső soron a cég megszűntnek nyilvánítása,⁷⁷ sőt előfordult – BKTC-vel azonosan –, a Ctv. 81. §-a is,⁷⁸ de az sem ritka, amikor 100 000 Ft pénzbírság,⁷⁹
- c) **SZTC**: a fenti két cégbírósággal egyezően Ctv. 81. §⁸⁰ vagy Ctv. 81. § (1) bekezdés,⁸¹ továbbá pénzbírság és a megszűntnek nyilvánítás,⁸² a fentiekhez képest újdonság a Ctv. 81. § (1) bekezdés és a 84. § (4) bekezdés, valamint 81. § (6) bekezdés együttese⁸³ – olykor ez kiegészül még a 89. §-val is,⁸⁴
- d) **FTC**: az előbbiekkal egyezően a Ctv. 81. § (1) bekezdés,⁸⁵ újszerű a Ctv. 81. § (1) bekezdés és a pénzbírság⁸⁶ vagy Ctv. 81. § (1) bekezdés és a Ctv. 81. § (6) bekezdés,⁸⁷ végül Ctv. 81. § (1) bekezdés és Ctv. 89. § együttese.⁸⁸

Kiemelendő, hogy KTC-nél a másik három cégbíróságtól eltérő, sajátos szövegezésű végzés kerül megfogalmazásra. A végzés álláspontunk szerint három érdemi részre osztható fel: első ízben 30, kivételesen – contra legem – 15 napos határidő kitűzése mellett felhívásra kerül a cég arra vonatkozóan, hogy jogi képviselő útján nyújtsa be változásbejegyzési kérelmet a szükséges mellékletekkel együtt a székhelyére nézve, ezután kerül megjelölésre az, hogy ki,

⁷⁴ A feldolgozott szakirodalmak a felhívó végzést illetően, a Ctv. vonatkozó szakaszainak ismertetésén túlmenően nem foglalnak állást.

⁷⁵ Ctv. 80.§ (1) bekezdése; Kisfaludi A.- Szabó M. (szerk.): A gazdasági társaságok nagy kézikönyve, Complex, Bp.,2008., 568. p.

⁷⁶ Cgt.03-10/002298; Cgt.03-09/113834

⁷⁷ Cgt.03-09/113978

⁷⁸ Ctv.03-06/111189

⁷⁹ Cgt.03-09/113290

⁸⁰ Cgt.06-10/000913; Cgt.06-08/000450

⁸¹ Cgt.06-10/000961; Cgt.06-10/000956; Cgt.06-10/000900

⁸² Cgt.06-11/000144

⁸³ Cgt.06-10/000342; Cgt.06-10/000313

⁸⁴ Cgt.06-08/000462; Cgt.06-10/000945; Cgt.06-11/000100

⁸⁵ Cgt.01-10/003325

⁸⁶ Cgt.01-10/011923

⁸⁷ Cgt.01-09/009144

⁸⁸ Cgt.01-09/009645

mikor, mire hivatkozva kezdeményezte a cégtörvényességi eljárás megindítását, zárásként pedig azt olvashatjuk, hogy milyen intézkedés kerül jövőben alkalmazásra, ha a felhívásnak határidőben és maradéktalanul nem tesz eleget a cég.

Szegeden – a KTC gyakorlatához hasonlóan – szintén belefoglaltatik a végzésbe a törvényes működés helyreállítására vonatkozó konkrét utasítás, nevezetesen: a cég a törvényes képviselője útján igazolni köteles hitelt érdemlő módon azt, hogy a cég a bejegyzett székhelyét jogszerűen használja, vagy amennyiben a székhelye megváltoztatásra került, úgy csatolni köteles a székhelyáthelyezésre irányuló változásbejegyzési kérelmét.⁸⁹

Megjegyzendő, a cégbírák nem határozhatnak meg a törvénysértő működés helyreállításának eszközét,⁹⁰ ugyanis a cég – feltéve, hogy nem vitatja a törvénysértő állapot fennállását – saját maga dönti el, miként állítja helyre működését.⁹¹ Ezen jogszabályellenes jogalkalmazói megoldással egyébként az FTC-n fellelt cégaktában is találkoztunk, ezt igazolják a következő végzés-részletek: a cég jelentse be a székhelyének és egyéb adatainak változásait,⁹² illetőleg, ha a társaság jogutód nélkül megszűnt, úgy a végelszámolás megindításának bejegyzése és közzététele iránti kérelmét jogi képviselője útján nyújtsa be.⁹³

A cégbíróságon végzett kutatás eredményeként elmondható, a cégbírói döntések nemcsak **a konkrét utasítás előírásának tilalmába ütköztek**, hanem **a 30 napos határidőt deklaráló Ctv. 80. § (1) bekezdésébe is** azáltal, hogy 15 napban maximalizálták a cég számára a nyilatkozattételre nyitva álló határidőt. Ez a jogszabályi követelményekkel ellentétes jogalkalmazói megoldás egyébként – mint már korábban jeleztem – KTC-nél,⁹⁴ illetve BKTC-nél fordult elő.⁹⁵ Emellett az sem hagyható figyelmen kívül, hogy sokszor került mellőzésre a végzésekből a határidő hosszabbításáról szóló figyelmeztetés, habár a határidő hosszabbítás lehetőségét a törvény⁹⁶ minden cégügyre kiterjedő hatállyal deklarálja.

Mindent összegezve, véleményünk szerint a Ctv. 80. § (1) bekezdés szerinti felhívó végzés elvétve kerül csak a törvény által megkívánt tartalommal megfogalmazásra. Összehasonlítva az általános cégtörvényességi és a megszüntetési eljárásokban hozott egyéb végzésekkel elmondható, hogy ebben fordult elő a legtöbb jogi normába ütköző cégbírói rendelkezés.

A jövőben talán érdemes lenne fokozottabb figyelmet fordítani e végzés megfogalmazásra, figyelemmel arra, hogy a kibocsátását, egyidejűleg a kérelmező kérelmének megküldését a Kúria⁹⁷ olyan lényegesnek tekinti, hogy az elmulasztását súlyos eljárási szabálysértésként kezeli, amelynek következtében a cégbíró⁹⁸ a cégtörvényességi eljárás megismétlésére és újabb végzés meghozatalára utasítható.⁹⁹ Ennek indokául az szolgál, hogy a gyakorlatban érvényesülnie kell azon jogszabályi rendelkezésnek, miszerint a kérelemre folyó eljárásnál minden végzést, beadványt, kérelmet mind a kérelmezőnek, mind a cégnek meg kell küldeni,¹⁰⁰ tiszteletben tartva ezzel az eljárás kontradiktórius jellegét;¹⁰¹ a hivatalbóli eljárásnál az ügyben született iratokat a Ctv. 72. § (2) bekezdés alapján a Pp. 129. § (1) bekezdés e) pontja értelmében pedig az érdekelt felekkel kell közölni.

⁸⁹ Cgt.06-11/000156

⁹⁰ Kúria Cgf. VII.30.437/2000.; Fővárosi Ítéletábrla 16. Cgtf. 44.583/2004/2.; BH 2007.346.

⁹¹ ÍH 2008.78.

⁹² Cgt.01-10/015488

⁹³ Cgt.01-09/009645

⁹⁴ Cgt.03-10/002298; Cgt.03-09/113978; Cgt.03-09/116584; Cgt.03-06/110183

⁹⁵ Cgt.13-11/000128.

⁹⁶ Ctv. 80. § (1)

⁹⁷ Kúria Cgf. II.31.028/1991.2.

⁹⁸ Pp. 251.§ (2) bekezdése alapján

⁹⁹ Juhász né: i.m. 237. p.

¹⁰⁰ Ctv. 77.§ (6) bekezdése

¹⁰¹ Pp. 3.§ (6) bekezdése

V. Az eljárás menete

A továbbiakban a korábban felvázolt, – a cégbíróságokon folytatott kutatómunka során megismert összefüggések alapján – általunk kialakított struktúrát követve kerül bemutatásra az eljárási típusok menete.¹⁰² Az eljárások közös jegyeként említhető, hogy céljuk mindvégig a cég törvényes működése helyreállításának biztosítása, ennek tükrében pedig a cégbíróság minden olyan esetben, amikor a cég – a törvényességi eljárás bármely szakaszában is realizálódjon – törvényes működését visszaállítja, köteles a céggel szembeni eljárást megszüntetni.

V.1. A végzések szabályszerű átvétele vagy „nem kereste” jelzéssel való visszaérkezése

Ezen eljárástípus központi elemét az jelenti, hogy a cég és a képviselő részére küldött felhívó végzésekhez kapcsolódó vétivek tanúsága alapján nem nyer megállapítást a cég fellelhetetlensége és elérhetetlensége, törvénysértő működése, következésképpen nem kerül sor a cégtörvényességi eljárásra.¹⁰³

Álláspontunk szerint ezen eljárást **további négy részre** tagolhatjuk a következőképpen:¹⁰⁴ a felhívó végzések térítvevényei szabályszerű átvételről tanúskodnak vagy „nem kereste” postai jelzéssel érkeznek vissza a feladóhoz, esetlegesen a társaság a felhívó végzés eredményeként helyreállítja a törvényszerű működését, végül a kérelmező kérelmét visszavonja.

Abban az esetben, ha a cég székhelyén, valamint a képviselő lakcímén a felhívó végzés szabályszerűen átvételre kerül, úgy a Ctv. 80. § (4) bekezdésre hivatkozással, a kérelemben jelzett jogsértés hiányára tekintettel **kérelmet elutasító döntést** kell hozni. Ugyanilyen módon kell eljárni akkor is, ha a felhívó végzések vétivei „nem kereste” jelzésűek. A „nem kereste” postai jelzés vonatkozásában fontos kiemelni azt, hogy ilyenkor a Pp. következő rendelkezése lép előtérbe: ha a kézbesítés annak köszönhetően eredménytelen, hogy a címzett az iratot nem vette át, az iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő 5. munkanapján kell kézbesítettnek tekinteni,¹⁰⁵ ezáltal a vétivek visszaérkezése nem alapozza meg a társasággal szembeni törvényességi eljárást,¹⁰⁶ azaz az első két esetkör lényegében azonosnak tekintendő.

Amennyiben a társaság a felhívás eredményeként szünteti meg törvénysértő működését – azáltal, hogy változásbejegyzési kérelmet terjeszt elő –, a cégbíróságnak a Ctv. 80. § (3) bekezdésre utalással kell **eljárást megszüntető döntést** hoznia.¹⁰⁷

A negyedik esetkör arra épül, hogy a kérelmező a kérelmét egyértelmű, határozott, egyoldalú bírósághoz intézett nyilatkozatával az eljárás bármely szakaszában tehát, akár a másodfokú eljárásban is visszavonhatja.¹⁰⁸ Ekkor a cégbíróság **eljárást megszüntető végzést hoz** a Ctv. 77. § (4) bekezdés, valamint Ctv. 72. § (2) bekezdés alapján a Pp. 157. § e) pontja alapul vételével, amely ellen a kérelmet elutasító végzésekkel azonos módon fellebbezésnek

¹⁰² Lásd 2.2. pontot.

¹⁰³ BH 2004.121.; Kúria Cgf. II.32.411/2002.

¹⁰⁴ Eltérően a következő szakirodalmakban foglaltaktól: Kisfaludi-Szabó: i.m. 568-569. pp.; Fézer T.-Károlyi G.-Petkó M.-Törő E.: A gazdasági szféra alanyai-gazdasági társaságok, Debreceni Egyetemi Kiadó Debrecen, 2011., 191.; p. Gyarmati-Rózsa-Szegediné: i.m. 346. p.

¹⁰⁵ Pp. 99.§ (2) bekezdése; Németh J.-Kiss D.: A polgári perrendtartás magyarázata 1., Complex, Bp., 2010., 249. p.

¹⁰⁶ Kúria Cgf. II. 32.411/2002.

¹⁰⁷ ÍH 2008/3/127.

¹⁰⁸ Kapa M.: A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény magyarázata II. Magyar Hivatalos Közlönykiadó Bp. 2006. 691.; Ctv. 77.§-ához fűzött CD jogtárbeli kommentár (továbbiakban: CD jogt.)

van helye.¹⁰⁹ Azonban, ha a cégtörvényességi eljárásnak hivatalból is helye van, a cégbíróság ex officio újabb eljárást indíthat, azaz nem a megszűnt eljárás továbbfolytatására, hanem egy újabb törvényességi felügyeleti eljárás indítására kerülhet sor, a felhívó végzés ismételt kibocsátásával.¹¹⁰

Az általunk felvázolt megoldási módszerhez képest azonban a gyakorlat igen változatos képet mutat az első két eset tekintetében: a végzés szabályszerű átvételénél, illetve a vétivek „nem kereste” postai jelzéssel való visszaérkezésénél; amely a cégügyvitelnek – különösen FTC és BKTC tekintetében – talán az egyik legneuralgikusabb pontja.

Elsőként a BKTC végzéseit elemezzük, amelyekből némileg következtelen és a jogszabályi követelményeket nem teljes egészében megtartó jogalkalmazói gyakorlat olvasható ki. Mindezt arra alapozzuk, hogy a cégbírák annak ellenére, hogy a felhívó végzésük szabályszerűen kerültek átvételre az ügyvezetők részéről – egyetlen eset kivételével¹¹¹ – konzekvensen nem a Ctv. által megkívánt kérelmet elutasító, hanem eljárást megszüntető végzéseket bocsátottak ki,¹¹² mint ahogyan KTC-nél is.¹¹³ Ami a „nem kereste” jelzésű vétivekhez kapcsolódó felhívó végzéseket illeti, ugyanez állapítható meg.¹¹⁴

Köszönhetően annak, hogy a végzésekben jogsértő módon¹¹⁵ nem kerültek megjelölésre a döntések alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések,¹¹⁶ így csupán a Ctv. vonatkozó rendelkezéseinek segítségével hívásával tudtuk megítélni a döntések logikai-jogi helyességét.

Az FTC ügyvitele BKTC-hez képest következetesebb és jobbra a Ctv. által megkövetelt eljárási megoldásokat tükrözi: a szabályszerűen átvett felhívó végzésre tekintettel kérelmet elutasító,¹¹⁷ törvényes működés helyreállítása esetén eljárást megszüntető végzések születtek.¹¹⁸

Érdemes utalni azonban a vétivek „nem kereste” jelzéssel való visszaérkezésénél arra a kérelmező részére kézbesített végzésekre is, amelyekben a cégbíróság a kérelmezőt egyrészt értesíti a kézbesítési vélelem beálltáról, másrészt felhívja nyilatkozattételre vagy a törvényességi felügyeleti eljárás továbbfolytatása¹¹⁹ vagy a kérelem fenntartása tárgyában.¹²⁰ Megjegyzendő, álláspontunk szerint ezeknek a végzésnek a kibocsátása sem a Ctv., sem a Pp. által nem indokolható. Egyrészt a Pp. csak arra az esetre írja elő érintett felek kézbesítési vélelem beálltáról való értesítését – annak beálltától számított 8 napon belül –, amikor a kézbesítésre szánt hivatalos irat: keresetlevél, fizetési meghagyás, illetőleg eljárást befejező érdemi határozat,¹²¹ azonban a Ctv. 80. § (1) bekezdés szerinti végzés egyiknek sem tekinthető. Másrészt a Ctv. a kérelemben jelzett jogsértés hiányának esetében expressis verbis kimondja a kérelem elutasítását, az eljárás további menetét nem teszi már függővé a kérelmező akaratától.¹²²

¹⁰⁹ Pp. 162.§ (1)

¹¹⁰ Ctv. 81.§-ához fűzött CD jogt.

¹¹¹ Cgt.13-11/000740

¹¹² Cgt.13-11/003433; Cgt.13-11/003657; Cgt.13-11/001123

¹¹³ Cgt.03-09/113396

¹¹⁴ Cgt.13-11/000128; Cgt.13-11/000737

¹¹⁵ A Pp. 222.§ (1) bekezdése alapján a Pp. 221.§ (1) bekezdésének rendelkezésébe ütközik, s ez a Pp. 259.§-a alapján a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapul vételével hatályon kívül helyezéshez vezet; BH 1979.72.II.; BH 1993.381-II.; Kúria Gf. IV. 32.326/1992.; Kapa: i.m. 877. p.; Németh-Kiss: i.m. 1233. p.

¹¹⁶ Tekintettel arra, hogy ez esetben nem beszélhetünk a Pp. 221.§ (3) bekezdés szerinti egyszerű ténybeli és jogi megítélésű ügyről, ahol az indoklás mellőzhető.

¹¹⁷ Cgt.01-09/009645

¹¹⁸ Cgt.01-09/007081; Cgt.01-10/003020; Cgt.01-09/000196

¹¹⁹ Cgt.01-10/011923

¹²⁰ Cgt.01-09/009645

¹²¹ Pp. 99.§ (4) bekezdése

¹²² Ctv. 80.§ (4) bekezdése

Szükséges megemlíteni, hogy a „nem kereste” jelzésű végzéseket illetően SZTC-n egy teljesen más fajta megoldással találkoztunk, ott ugyanis az ítélkezési gyakorlat két irányba mutat annak függvényében, hogy a kérelemben a törvényességi felügyeleti eljárás alapjául szolgáló okként mi kerül megjelölésre: kizárólag a cég részére postázott küldemények „nem kereste” vagy „ismeretlen” jelzéssel való visszajövele¹²³ vagy ezen túlmenően más is – példának okáért a cégtábla hiánya – megjelölésre kerül.¹²⁴

Amikor a kérelemben jogsértés alapjául szolgáló körülményként kizárólag a vétívek visszaérkezése kerültek megjelölésre, akkor a cégbíró elsőként a cég képviselőjét, – s nem a kérelmezőt, mint ahogyan FTC-nél tapasztalható – értesítette a kézbesítési vélelem beálltáról, második lépésként pedig a képviselő részére továbbított végzés első kiadmányának megküldésével nyilatkozattételre hívta fel a kérelmezőt kérelme fenntartása tárgyában, hasonlóan az FTC-n kialakított gyakorlattal. A vizsgált eljárás végül a felszámolási eljárás jogerős elrendelése folytán megszüntetésére került.

Abban az esetben, amikor a kérelmező a kérelmét nem csak a vétívek postai jelzésére, hanem egyéb indokokra is alapozta, akkor az „előzetes” felhívás eredménytelensége folytán, figyelemmel arra, hogy a kérelemben megjelölt eljárás alapjául szolgáló okok közül csak egy tekintetében szűnt meg a jogsértés – hivatalos iratok átvétele –, intézkedéseket foganatosítottak: a kérelmezett céget pénzbírsággal sújtották, s felhívták a céget – megszüntnek nyilvánítás mellett – a törvényes működés helyreállítására.

Összegzésképpen rögzíthető, véleményünk szerint bizonytalanságot okoz, hogy egyszer az eljárás megszüntetése, máskor a kérelem elutasítása kerül deklarálásra a végzésekben, azaz egyszer érdemi, máskor nem érdemi döntés születik, függetlenül attól, hogy a küldemények szabályszerű átvétele vagy éppen a vétív „nem kereste” jelzéssel való visszaérkezése szolgál alapul, tehát lényegét tekintve azonos tényállások. A jövőben érdemes lenne a Ctv. ezirányú módosítása, amelynek következtében egyértelmű válna, mely esetek szolgálnak alapjául az eljárás megszüntetésének és melyek a kérelem elutasításának; emellett pedig a Pp. és a Ctv. fokozottabb együttalkalmazása is szorgalmazandó, mellyel talán az egységesebb jogalkalmazás is biztosítottabb lenne.

V.2. Az általános törvényességi felügyeleti eljárásban alkalmazott intézkedések

A jelen fejezet részben feldolgozott cégügyekről előljáróban megállapítható, hogy mindegyik esetben az intézkedésnek nem minősülő felhívást tartalmazó végzés vétíve vagy a cég székhelycíméről vagy a képviselő lakcíméről „ismeretlen” vagy „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezik vissza cégbírósághoz. Fontos leszögezni, hogy csak az egyikről érkezhetsz vissza a tértivevény a fent megjelölt postai jelzéssel, ellenkező esetben a másik két kategóriába sorolható a cégügy.

Az idetartozó ügyekben a cégbírák számára igen széleskörű szankciórendszer alkalmazására nyílik lehetőség, ennek folyamánként ez az eljárástípus alkalmas leginkább annak igazolására, hogy a Ctv. szabályanyagának jogalkalmazói applikálása eltérő képet mutat nemcsak cégbíróságokként, hanem cégbíróként is.

A Ctv. a törvényes működés helyreállítására irányuló felhívástól¹²⁵ a cég megszüntnek nyilvánításáig¹²⁶ terjedő intézkedések kimondásával megteremti annak lehetőségét, hogy a **cégbírák mérlegelési joguk alapján, szabadon választhassák meg azt a szankciót, amely megítélésük szerint végrehajtható és leginkább alkalmas a törvényt sértő működés**

¹²³ Cgt.06-10/000913

¹²⁴ Cgt.06-11/000006

¹²⁵ Ctv. 81.§-a (1) bekezdésének a) pontja

¹²⁶ Ctv. 81.§ (6) bekezdése és 84.§ (1) bekezdése

helyreállítására; az ott meghatározottól eltérő eszközt viszont nem vehetnek igénybe. Habár a törvény a fokozatosság elve szerint¹²⁷ határozza meg a cégbíróági intézkedéseket, ez nem jelenti azt, hogy a cégbíróság köteles lenne a fokozatosság betartására.¹²⁸ Az intézkedések segítségével hívásánál a cégbírásnak persze figyelembe kell venniük: az eset összes körülményét, a jogsértés jellegét, a súlyosságát és a tartósságát, valamint azt, hogy a szankció foganatosításánál érvényre jussanak a **jogbiztonság és a forgalombiztonság szempontjai is.**¹²⁹

A Ctv. 79. § (3) bekezdésében foglaltakból következően az intézkedés meghozatalával azonban nem zárul le az eljárás, mindaddig folyik, amíg a cég a törvényes működését helyre nem állítja, illetve amíg a cég nem kerül megszűntnek nyilvánításra. Ebből az is következik, hogy a szankciót kiszabó végzésekben további jogkövetkezmények kilátásba helyezésével – megfelelő határidő biztosításával – fel kell hívni a céget a törvényes működése helyreállítására és ennek megtörténtének igazolására. Amennyiben ezen újabb felhívás is eredménytelen, a cégbíróság köteles legkésőbb a végzés jogerőre emelkedésétől számított 6 hónapon belül újabb intézkedést foganatosítása felől intézkedni, ismét felhívva a cég figyelmét a kötelezettségének teljesítésére.¹³⁰

Az intézkedések sora, mint lánceljárás egyébként az alkalmazott intézkedések számától függetlenül a jogsértő működést kiküszöbölő egységes eljárásnak tekintendő;¹³¹ függetlenül attól, hogy minden jogerős intézkedést kiszabó végzés kibocsátását követően az eljárás új cgt. számon folytatódik.¹³² Szegeden egyedülálló módon, egy-egy intézkedés eredménytelen alkalmazása után külön végzésbe foglalják azt, hogy: „**a cég a végzésben meghatározott kötelezettségének nem tett eleget, így ellene újabb törvényességi felügyeleti eljárást indul**”¹³³ és egy másik végzésben rendelkeznek az újabb szankció felől.

A kiszabható szankciók számára nézve nem találunk konkrét jogszabályi rendelkezést; a Ctv. pusztán két dolgot szögez le: egyrészt azt, hogy az intézkedések együttes alkalmazása megengedett,¹³⁴ ami a gyakorlatban azt fogja jelenteni, hogy a törvényes működés helyreállítására irányuló felhívás megjelenik a pénzbírságot kiszabó,¹³⁵ illetőleg a felügyelőbiztos kirendeléséről¹³⁶ szóló végzésben. Másrészt a pénzbírságot jelentő intézkedésnél e szankció ismételt kiszabásának jogilag biztosított lehetőségét. Tekintettel arra, hogy erre de facto elvétve kerül sor és ehelyett sokkal inkább a törvényes működés helyreállítására felhívó végzések kerülnek egyazon cégügyben ismételt alkalmazásra, így a következő **de lege ferenda javaslatot tartjuk megfelelőnek: a Ctv. fent hivatkozott jelenlegi jogszabályszöveg helyett, vagy általános jelleggel vagy Ctv. 81. § (1) bekezdés a) pont szerinti felhívást tartalmazó végzésekre is kiterjedően kellene megfogalmazni a szankciók ismételt alkalmazására való jogot biztosító rendelkezést.**

A továbbiakban a következő szankciók: **az ismételt felhívás, a pénzbírság, a felügyelőbiztos kirendelése és végül a megszűntnek nyilvánítás** egyes cégbíróságoknál tapasztalt de facto mivoltjának bemutatására, összehasonlító elemzésére teszünk kísérletet,

¹²⁷ a minore ad maius elv

¹²⁸ Papp: i.m. 219. p.

¹²⁹ 30/1994 (V.20.) Alkotmánybírósági határozat; Kúria GK. 70. sz. állásfoglalása I./e.; Kúria Cgf. II.31.564/1992/2.; Kúria Gfv. X. 30.689/1995.; Kúria Cgf. VII.32.826/1999/2.; BH 1996.167.; Vezekényi: i.m. 2000. 5. p.

¹³⁰ Gyarmati-Rózsa-Szegediné: i.m. 348-349. pp.; Ctv. 81 §-ához fűzött CD jogt.

¹³¹ Kisfaludi-Szabó: i.m. 569. p.

¹³² Pálkásné Mika Á.: A törvényességi felügyeleti eljárás új rendelkezései, figyelemmel a Pp. szabályainak alkalmazására, CégHírnök, 2007/1., 7. p.

¹³³ Cgt.06-11/000006

¹³⁴ Ctv. 81.§ (2) bekezdésének első fordulata

¹³⁵ Ctv. 81.§-a (1) bekezdésének b) pontja

¹³⁶ Ctv. 81.-a§ (1) bekezdésének e) pontja

felvázolva azt is, miként kerülnek egymás után alkalmazásra – cégbíróságokként, cégbíróként.

Mielőtt azonban az egyes intézkedések mibenlétére rátérnénk, érdemes felsorakoztatni a jogalkalmazói gyakorlatban strict módon követésre kerülő követelményeket. Elsőként azt, hogy az első szankció alkalmazására csak a szabályszerűen kézbesített intézkedésnek nem minősülő eredménytelen felhívás után kerülhet sor és minden újabb intézkedés foganatosítása előtt meg kell arról bizonyosodni, hogy az eljárás alapjául szolgáló jogsértés fennáll.¹³⁷ Emellett érdemes utalni arra is, hogyha „**a cégbíróság intézkedés folytán áll helyre a cég törvényes működése, utólag megalapozatlan lenne a felhívás mellőzése a másodfokú bíróság által**”.¹³⁸

V.2.1. A törvényes működés helyreállítására vonatkozó ismételt felhívás

Ezen legenyhébb és leggyakrabban alkalmazott szankcióval kapcsolatosan az elsődleges feladat a Ctv. 80. § (1) bekezdés szerinti **előzetes felhívó végzéstől** való elhatárolás.¹³⁹ A legélesebb elhatárolási pontnak azt tekintjük, hogy míg a Ctv. 81. § (1) bekezdés a) pont szerinti **ismételt felhívást tartalmazó végzés** a törvényességi felügyeleti eljárásban alkalmazható szankciós eszköznek tekinthető, amely ellen fellebbezésnek van helye, addig az előzetes felhívó végzés nem minősül intézkedésnek,¹⁴⁰ és ellene a fellebbezési jog gyakorlására sincs lehetőség.¹⁴¹ A két végzés közti különbség abban is megnyilvánul, hogy ki lesz a címzettjük: az ismételt felhívást tartalmazó végzés esetén maga a cég, az előzetes felhívó végzés címzettje pedig a képviselőre feljogosított személy.¹⁴²

Mint ahogyan már korábban utaltunk rá, az előzetes felhívás tekintetében de iure nem szerepelhet a törvénynek megfelelő működés helyreállításának módjára, illetve eszközére vonatkozó konkrét utasítás, addig az ismételt felhívás esetében, – habár a jogszabály expressis verbis nem mondja ki –, már igen. Az általunk vizsgálatba vont ismételt felhívó végzéseknél a törvényes működés helyreállításának módjaként többnyire ugyanazon utasítás kerül megfogalmazásra, mint amit az intézkedésnek nem minősülő előzetes felhívó végzésnél bemutattunk.

A továbbiakban a következő szempontok szerint tekintjük végig a törvényes működés helyreállítására vonatkozó felhívást tartalmazó végzéseket: **a jogsértés helyreállítására tűzött határidő** és a felhívás eredménytelensége esetén **a jövőben alkalmazandó további intézkedések megjelölése**.

V.2.1.1. A jogsértés helyreállítására kitűzött határidő

Az ismételt felhívás tekintetében a jogsértő magatartás megszüntetésére irányadó határidőre nézve – ellentétben az előzetes felhívással –, a Ctv. nem ad irányvonalat, kövezképpen teljes mértékben a cégbíró mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, milyen időintervallumon belül kívánja meg a cégtől a jogsértő helyzet felszámolását.¹⁴³

¹³⁷ Kúria Cgf. VII. 31.001/1999.; Kúria Cgf. VII. 31.662/1999.; Kúria Cgf. 31.948/1999.; Fővárosi Ítéltábla 16. Cgtf.44.818/2009/2.

¹³⁸ Cgt.01-03/003909/4

¹³⁹ Erre egyébként egyetlen feldolgozott szakirodalomban sem került sor.

¹⁴⁰ Erre utal a Ctv.-ben elfoglalt helye is, ugyanis nem a cégbírói intézkedésekről szóló címben van, hanem azt közvetlenül megelőző 6. címben.

¹⁴¹ Ctv. 72.§ (2) bekezdése alapján a Pp. 223.§-a (3) bekezdésének b) pontja

¹⁴² Pálinskásné: Pénzbírság a cégeljárásban III., 12. p.

¹⁴³ komm. III.: 1133. p.

Az ítélkezési gyakorlatból az olvasható ki, hogy a jogalkalmazók többnyire **30 napos** határidőt tűznek a jogszerű működés helyreállítására nézve.

Az FTC esetében kizárólag a fenti határidő került kitűzésre, ettől csak akkor tértek el, amikor a törvényes működés helyreállítására felhívó végzésük másodszor került kibocsátásra, ekkor ugyanis a céget **haladéktalanul, de legkésőbb 30 napos** határidőn belül kötelezték a jogsértés kiküszöbölésére.¹⁴⁴ Ezzel egyező gyakorlatot követ a BKTC is, azzal az eltéréssel, hogy egyetlen esetben a szankció első ízben való kiszabásánál **45 napban** maximalizálták a határidőt.¹⁴⁵ Velük szemben, KTC a felhívó végzések kiszabásánál – akár először, akár másodszor is kerüljön erre sor – többnyire **15 napban** határozta meg a cég számára a jogsértő működés helyreállítására nézve nyitva álló időt és csak elvétve állapított meg **30 napot**. Az érvelésük szerint ugyanis ennyi idő elegendőnek bizonyul a törvényes működés helyreállításához szükséges változásbejegyzési kérelem benyújtásához, vélelmezve azt, hogy a cég tényleges és valódi szándéka a jogsértő helyzet felszámolására irányul. Ennek kapcsán jogosan merülhet fel annak vizsgálata, hogy a 15 napos határidő kitűzése mennyiben felel meg, az egyébként törvény alapján¹⁴⁶ a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére nyitva álló – a változás bekövetkezésétől számítandó – 30 napos határidőt meghatározó rendelkezésnek. Álláspontunk szerint azonban nem tekinthető aggályosnak a 15 napot kitűző cégbírói rendelkezés, figyelemmel arra, hogy a változásbejegyzési kérelem benyújtására okot adó körülmény jóval a felhívó végzés kibocsátása előtt következik be, tehát a cégeknek biztosítva van – 15 napos határidő ellenére is – az egyébként változásbejegyzési kötelezettség teljesítésére meghatározott 30 nap.

Az *SZTC-t* illetően egyedülálló eljárási megoldásra kell felhívni a figyelmet, itt ugyanis a kérelemre folyó eljárás keretében az előzetes felhívó végzés eredménytelenségét követően *a cégbíró a következő végzéssel megkeresi a kérelmezőt: „A cégbíróság felhívja a kezdeményezőt, hogy 15 – máskor 30 – napon belül nyilatkozzon, a kérelmezett a törvényes rendjét helyreállította-e. Ha a kérelmező a végzésbe foglalt felhívás ellenére nem nyilatkozik, akkor a cégbíróság ezt úgy értékeli, hogy a cég törvényes működése helyreállt és az iratokat további intézkedés nélkül irattárba helyezi.*”^{147 148}

Véleményünk szerint ezzel lehetőség nyílik a cégtörvényességi eljárás lezárására a jogsértő állapot helyreállításának hiátusában is, amely viszont a Ctv. 79. § (3) bekezdésbe foglalt követelménnyel összeegyeztethetetlen, feltéve, hogy a kérelmező a jogsértő állapot megszüntetéséről nem szerez bizonyosságot és ennek következtében nem nyújt be nyilatkozatot vagy, ha az általa megismert törvénysértő működésre utaló adatok ellenére mulasztja el vagy terjeszti elő késedelmesen kérelmét fenntartó nyilatkozatát. A késedelem és a mulasztás kapcsán arra azért utalni kell, hogy ha utóbb a kérelmező részéről igazolási kérelem és a kérelem fenntartásáról rendelkező nyilatkozat előterjesztésre kerül, úgy azokat cégbíróságok a Pp. vonatkozó szakaszai¹⁴⁹ alapján kötelesek elbírálni.

Mindemellett azért is tekintjük aggályosnak e végzést, mivel ezzel a cégbíróság – mintegy igazságszolgáltatási feladatát megosztva a kérelem előterjesztőjével – a kérelmezőt is bevonja az eljárás további menetének a meghatározásába, valamint a jogalkalmazói döntés artikulálásába, a jogszabályi felhatalmazottság hiánya ellenére.

¹⁴⁴ Cgt.01-10/003020

¹⁴⁵ Cgt.13-10/003358

¹⁴⁶ Ctv. 34.§ (1) bekezdése és 50.§ (6) bekezdése

¹⁴⁷ Cgt. 06-11/000052; Cgt.06-10/000342; Cgt.06-10/000329

¹⁴⁸ Egyébként a három ügyből kettőben a kérelmező fenntartotta, egyben visszavonta a kérelmét.

¹⁴⁹ Pp. 106.§ (1) bekezdése; 107.§-a; 109.§ (1) bekezdése és (3)-(4) bekezdései

V.2.1.2. Lehetséges jövőbeni szankciók

Ezen logikai egységnek két végpontja van: a BKTC, amelyhez a legkülönbözőbb variációkat rejtő végzések kapcsolódnak és az FTC, amely az ismételt felhívó végzés eredménytelenségére nézve nem jelölt meg jövőben alkalmazandó intézkedéseket, legfeljebb akkor, ha ismételten került kibocsátásra a végzés, ekkor ugyanis a felhívás már **megszűntnek nyilvánítás** terhe mellett történt.¹⁵⁰

A BKTC esetén annak érdekében, hogy az ismételten kibocsátott törvényes működés helyreállítására irányuló felhívás ne csupán 'pusztába kiáltott szó' legyen, a cégbírák – kilátásba helyezik a következő szankciókat: Ctv. 81. §,¹⁵¹ Ctv. 81. § (1)-(6) bekezdések,¹⁵² a céget, vagy az eljárásra okot adó vezető tisztségviselőt sújtó pénzbírság vagy az intézkedés súlyához igazodó fokozatosság betartása nélkül a cég megszűntnek nyilvánítás,¹⁵³ vagy egyszerűen a megszűntnek nyilvánítás.¹⁵⁴

A KTC és az SZTC a korábbiakban is ugyanilyen gyakorlatot követ.

Végül, kulcsfontosságú annak kiemelése, hogy a végzés kibocsátása után az eljárás kétféle eredménnyel zárulhat: az **eljárás megszüntetésével**¹⁵⁵ vagy a **cégtörvényességi eljárás továbbfolytatásával**.

Összegzésképpen mind a négy cégbíróság tekintetében kijelenthető, a felhívó végzések csekély számban¹⁵⁶ voltak eredményesnek, azok is annak köszönhetően, hogy a cégek változásbejegyzési kérelmek benyújtásával mintegy visszaállították a törvényszerű működésüket.

Ami az eredménytelenség után kiszabott soron következő szankciókat illeti, az általunk elemzett cégbíróságok két csoportba oszthatóak. Egyik csoportot a BKTC és az FTC alkotja, ahol sosem kerül pénzbírság kivetésre, illetve felügyelőbiztos kirendelésre. Velük szemben, a másik csoportot alkotó KTC és az SZTC ezeket is foganatosítja. Mindent összevetve, a cégügyekből levonható az a megállapítás, hogy önmagában a cégek a tényleges hátrányt nem okozó felhívó végzés eredményeként nem állítják helyre a törvényes működésüket, ennek folyamányaként újabb intézkedések kerülnek alkalmazásra: többnyire a törvényes működés helyreállítására vonatkozó ismételt felhívás,¹⁵⁷ ennek sikertelensége esetén – vagy ennek mellőzésével közvetlenül – pedig a végső szankciót jelentő további működéstől való eltiltás, egyben megszűntnek nyilvánítás és a kényszer-végelszámolás elrendelése.¹⁵⁸

V.2.2. A pénzbírság kiszabása

A következőkben arra az esetre hívjuk fel a figyelmet, amikor a cégbíróság pénzbírsággal sújtja a céget vagy – ha megállapítható, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás alapjául szolgáló okot a vezető tisztségviselőt szolgáltatta – a vezető tisztségviselőjét;¹⁵⁹ ez az egyetlen szankció, melynek kiszabására tehát nem csak a céggel szemben nyílik lehetőség. Előjáróban

¹⁵⁰ Cgt.01-09/0144311

¹⁵¹ Cgt.13-10/003272; Cgt.13-10/001660

¹⁵² Cgt.13-10/003936

¹⁵³ Cgt.13-10/003358; Cgt.13-11/000136; Cgt.13-10/003745

¹⁵⁴ Cgt.13-10/003272; Cgt.13-09/002104

¹⁵⁵ Ctv. 80.§ (3) bekezdése

¹⁵⁶ Számszerűsítve, FTC esetén csupán három: Cgt.01-10/003020; Cgt.01-09/903572; Cgt.01-10/012207; BKTC-nél csupán két: Cgt.13-10/003636; Cgt.13-11/000128; SZTC esetében egy ügyben: Cgt.06-10/000802; KTC-nél esetén pedig teljesen hatástalan volt.

¹⁵⁷ Ctv. 81.§-a (1) bekezdésének a) pontja

¹⁵⁸ Ctv. 81.§ (6) bekezdése; 84.§ (1)-(2) bekezdései; 117.§ (1)-(2) bekezdései

¹⁵⁹ Ctv. 81.§-a (1) bekezdésének b) pontja

érdemes elmondani, hogy a pénzbírságot kiszabó végzések száma minimális,¹⁶⁰ amely igazolja a szankció sikertelenségét.

Ennél az intézkedésnél – álláspontunk szerint¹⁶¹ – öt szempont determináló: **milyen szankció alkalmazása után, kivel szemben, milyen mértékű pénzbírságot, milyen intézkedés terhe** mellett szabnak ki és **mennyi időt biztosítanak** a törvényes működés helyreállítására.

A továbbiakban e szempontok szem előtt tartásával igyekszünk teljes és átfogó képet nyújtani: a szankció **kiszabására** minden esetben a Ctv. 81. § (1) bekezdés a) pontja szerinti felhívást tartalmazó végzés eredménytelensége miatt kerül sor, e tekintetben tehát a cégbírák részéről a fokozatosság elve kerül megtartásra.¹⁶²

A szankció közvetlen célja a cég, illetve a vezető tisztségviselő vagyonában okozott értékcsökkenés útján a cég törvényszerű magatartásra szorítása.

A törvény azáltal, hogy 100 000 Ft-tól 10 000 000 Ft-ig terjedő pénzbírság kiszabására ad lehetőséget, igen széles skálát biztosít a cégbíróság számára a bírság mértékének a megállapítására nézve. A bírság összegének eldöntésénél természetesen a jogsértés súlyára, jellegére, a cég cégbíróság által ismert vagyoni helyzetére és az előzetesen igénybe vett szankciók eredményére figyelemmel kell a cégbírónak eljárnia. Habár tág határok között van lehetősége a bírság mértékének meghatározására, ennek ellenére rendre 100 000 Ft mértékű bírság kerül megállapításra a cégbírák részéről. Ettől eltérő tartalmú végzés kibocsátására csak 2 esetben került sor, amikor a BKTC-nél 200 000 Ft értékben, az SZTC-nél pedig 1 000 000 Ft értékben került maximalizálásra a szankció. Az utóbbi pénzbírságot kiszabó végzés ellen egyébként fellebbezést terjesztettek elő,¹⁶³ amely beadványt a tartalma alapján¹⁶⁴ az SZTC igazolási kérelemként kezelte és maga bírált el,¹⁶⁵ megvizsgálva az előadott indokolást, azt, hogy a kiszabott bírság összege méltányos volt-e, illetőleg annak a felhívással egy időben történt-e kiszabása,¹⁶⁶ illetve, hogy a hiánypótlási kötelezettségét sorozatosan elmulasztotta-e.¹⁶⁷ Mindezek érdemi mérlegelése után a cégbíróság helyben hagyó döntést hozott, a korábbi végzését hatályon kívül helyezte, külön végzésében pedig 500 000 Ft mértékű pénzbírságot szabott ki a céggel szemben.¹⁶⁸

A pénzbírság alkalmazása a gyakorlatban nem önmagában alkalmazott intézkedés, valamennyi végzésbe belefoglaltatik – mint ahogyan erre már korábban utaltunk – a törvényes működés helyreállítására szóló felhívás is, eltérés legfeljebb abban tapasztalható az egyes cégbíróságok között, hogy a törvényes működés helyreállítására mennyi időt biztosítanak: főszabály szerint **15 nap**, kivételes jelleggel 8 nap,¹⁶⁹ esetlegesen **30 nap**¹⁷⁰ került kitűzésre.

Arra az esetre, ha a végzésben foglaltak nem kerülnének a cég részéről teljesítésre, a cégbíróságok későbbiekben alkalmazandó intézkedésként többnyire a megszűntnek

¹⁶⁰ Mindössze tizenkilenc cégügyben fordult elő.

¹⁶¹ Sajnálatos módon az általunk feldolgozásra került irodalmak szűkszavúan fogalmazzak e szankciót illetően.

¹⁶² Cgt.03-03/100307 szám alatti ügyben három egymást követő törvényes működésre felhívó végzés kibocsátása után kerül sor ezen intézkedés igénybevételére.

¹⁶³ Ctv. 72. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 233. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapul vételével

¹⁶⁴ Pp. 3. § (2) bekezdése

¹⁶⁵ Pp. 109. § (1) bekezdése

¹⁶⁶ Pálinskásné: Pénzbírság a cégeljárásban III., 12. p.

¹⁶⁷ Kúria Cgf. II.30.898/2000/5.

¹⁶⁸ A Kúria Cgf. II. 30.898/2000/5. judiciumában leszögezte, hogyha a cég a bírság elkerülése végett semmit sem tesz, hiánypótlási kötelezettségét sorozatosan elmulasztja, nem állapítható meg olyan fontos ok, amely magatartását méltányolhatóvá tette volna és a pénzbírságot kiszabó végzés megváltoztatását indokolná.

¹⁶⁹ Cgt.13-10/001678

¹⁷⁰ Cgt.06-10/000930

nyilvánítást jelölték meg, kivételes jelleggel a felügyelőbiztos kirendelésével,¹⁷¹ vagy a pénzbírság ismételt alkalmazásával fenyegettek.¹⁷²

Abból, hogy a kutatómunka során csak szórványosan találtunk pénzbírságot kiszabó végzéseket, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a cégbírák e szankciót nem tartják alkalmasnak a fantomcégek törvényes működésének helyreállítására, teljesen érthető módon. Ugyanis, ha abból indulunk ki, hogy a vezető tisztségviselő elérhetetlen, ami a legtöbb tényállás alapja, akkor nincs racionális indoka az intézkedés alkalmazásának, mert az intézkedés elérhetetlen személlyel szemben nem lesz kikényszeríthető és kizárólag a Törvényszék Gazdasági Hivatala számára fog be nem hajtható követelést jelenteni. Mindent egybevetve, pártolandónak tekintjük e szankció mellőzése mellett állást foglaló BKTC-i és FTC-i gyakorlatot.

V.2.3. Felügyelőbiztos kirendelése

A felügyelőbiztos¹⁷³ legfeljebb 90 napra történő alkalmazására a cégbíróság kérelemre vagy hivatalból akkor jogosult, ha cég törvénysértő működése rendkívül komplikált okokra vagy csak hosszú idő alatt kiküszöbölhető mulasztásra vezethető vissza, esetleg ha a cég jogsértésének helyreállítása más eszköz segítségével hívásával nem lehetséges.¹⁷⁴

A kutatás során csak a KTC-nél talákoztunk e szankció foganatosításával, mégpedig olyan cégügyekben,¹⁷⁵ amelyekben a cég fantomizálódása mellett egyébiránt a beszámoló letétbe helyezési kötelezettség is elmulasztásra került.

Valamennyi esetben a törvényes működés helyreállítására vonatkozó felhívás és a pénzbírság eredménytelensége után került alkalmazásra az intézkedés – mintegy betartva a fokozatosság elvét –, azonban egyik ügyben sem volt célravezető: egy eset kivételével¹⁷⁶ – az ismételt felhívó végzés kibocsátása és végül a megszűntnek nyilvánítás követte.¹⁷⁷

Teljesen egyetértünk e szankció – és a pénzbírság – mellőzésével, hiszen látva a cégbíróságok gyakorlatát, konstatálható, egyik szankció sem vezetett a törvényes működés helyreállításához. A szankciók mellőzése mellett szóló érvként egyrészt az eljárás elhúzódásának megakadályozását látjuk, másrészt a felügyelőbiztos kirendelésével járó költségek kiküszöbölését, amit egyébként a kérelemre indult eljárásban a kérelmezőnek kellene előzetesen viselnie, hivatalbóli eljárásban pedig a kérelmezett cégnek, amely elérhetlensége folytán erre nyilván nem lesz kötelezhető, következésképpen – pénzbírsághoz hasonlóan – szintén a Magyar Állam oldalán fog vagyoni hátrányt jelenteni. Emellett arról se feledkezzünk meg, hogy a cégbírónak mindig a törvényes működés helyreállítása szempontjából a lehető legalkalmasabb intézkedés kiválasztására kell törekednie, márpedig a fantomizálódott cégek esetében, amelyekkel előre látható módon nem valósítható meg a kapcsolatfelvétel, és amelyektől nem szerezhető meg a cég iratanyaga, ami egyébként a felügyelőbiztos munkájának kiindulópontja, előzetesen nem lehet mást valószínűsíteni, mint a szankció eredménytelenségét.

---

¹⁷¹ Cgt.03-09/116419; Cgt.03-09/113290; Cgt.03-09/116069

¹⁷² Cgt.03-06/110341

¹⁷³ minden vizsgált ügyben ügyvéd

¹⁷⁴ Ctv. 81.§-a (1) bekezdésének e) pontja; Társasági törvény, Sárközy: i.m.: 713. p.

¹⁷⁵ Cgt.03-06/104123; Cgt.03-09/113290; Cgt.03-09/116419; Cgt.03-09/116069; Cgt.03-09/113370; Cgt.03-09/115402

¹⁷⁶ Cgt.03-09/115402: itt a megszüntetési eljárás keretében Ctv. 90. § (4) szerinti tagok felhívására került sor.

¹⁷⁷ Cgt.03-06/104123; Cgt.03-09/113290; Cgt.03-09/116419; Cgt.03-09/116069; Cgt.03-09/113370

V.2.4. A megszűntnek nyilvánítás

A végső, egyben legsúlyosabb szankció: a cégek megszűntnek nyilvánítása, amelynek alkalmazására akkor kerül sor, amikor a cégbíróság az általa alkalmazott szankciók ellenére nem éri el, hogy a cég notórius jogsértő működésével felhagyjon. Tekintve, hogy végső eszközről van szó,¹⁷⁸ a cégbíróság köteles előzetesen felhívni a céget határidő tűzésével a jogkövető magatartásra, és egyúttal figyelmeztetni a mulasztás jogkövetkezményére.¹⁷⁹

A hatályos Ctv. szakított a fokozatosság elvének merev alkalmazásával:¹⁸⁰ a társaság további működéstől való eltiltására, megszűntnek nyilvánítására és jogutód nélküli megszűnésére már egyetlen intézkedés sikertelen alkalmazását követően is sor kerülhet, feltéve, hogy a cégbíróság megítélése szerint további szankciótól sem várható eredmény; ehhez természetesen az eset összes körülményének vizsgálata és mérlegelése szükséges.¹⁸¹

Arra vonatkozóan, hogy mikor kerül sor a cég megszűntnek nyilvánítására, cégbíróságokként változatos képet találunk. Az SZTC és a BKTC esetében e szankció tipikusan harmadik-negyedik lépésként került foganatosításra, előzetesen: a törvényes működésre irányuló ismételt felhívás, a pénzbírság és az ismételt felhívás¹⁸² vagy egyszeri¹⁸³- kétszeri¹⁸⁴ ismételt felhívás került alkalmazásra. Az FTC ügyvitelében csupán egyetlen cégügyben valósult meg – az ismételt felhívást követően – a cég megszűntnek nyilvánítása.¹⁸⁵ A KTC – a fentiekől eltérően – „a fokozatosság elvét messzemenőig megtartva” jár el, mivel a cég megszűntnek nyilvánítása előtt a következő intézkedésekkel törekszik a cég jogsértő helyzetének a helyreállítására: leggyakrabban a törvényes működésre irányuló felhívás, a pénzbírság, a felügyelőbiztos kirendelése, valamint az ismételt felhívás¹⁸⁶ vagy az ismételt felhívás, a pénzbírsággal sújtás,¹⁸⁷ elvértve pedig kétszeri törvényes működés helyreállítására irányuló ismételt felhívás.¹⁸⁸

A cégbíróságok gyakorlatának elemzése eredményeként megállapítható, hogy KTC kivételével a bíróságok a cég közhiteles regiszterből való törlése előtt tipikusan egy-két enyhébb súlyú jogkövetkezménnyel járó intézkedést alkalmaznak; a Ctv. 81. § intézkedéseinek egymást követő alkalmazása, véleményünk szerint is csak az eljárás időbeni elhúzódását jelentené anélkül, hogy eredményre vezetne.

Az ügy érdemében hozott, eljárást befejező, megszűntnek nyilvánító végzésben – figyelemmel a hitelezői érdekek minél teljesebb kielégítésének a követelményére – a cég működéstől való eltiltása, megszűntnek nyilvánítása mellett egyúttal rendelkezni kell a cég jogutód nélküli megszűnésére irányuló eljárást kell kezdeményezni, ha pedig a cégre

¹⁷⁸ Pálinkásné Mika Ágnes szerint – a Ctv.-hez fűződő kommentárokból foglaltakkal szemben – a céget megszűntnek nyilvánító végzés már nem szankció, hanem az ügy érdemében hozott, az eljárást befejező olyan határozat, amelynek meghozatalára akkor kerül sor, ha a megelőzően alkalmazott intézkedés ellenére sem állította helyre a cég a törvényes működését. (Pálinkásné: A törvényességi felügyeleti eljárás új rendelkezései, figyelemmel a Pp. szabályainak alkalmazására 7. p.)

¹⁷⁹ Ctv. 84.§ (1) bekezdése; Pálinkásné: A törvényességi felügyeleti eljárás új rendelkezései, figyelemmel a Pp. szabályainak alkalmazására, 6-12. pp.

¹⁸⁰ Az rCtv. főszabályként a fokozatosság elvének követelményét támasztotta,– kivételes jelleggel – mégis lehetővé tette a cégbírák részére a megszűntnek nyilvánítás alkalmazását abban az esetben is, amikor előzetesen nem került sor valamennyi intézkedési lehetőség kimerítésére. (Gál J.: Törvényességi felügyeleti változások, Céghírnök, 1997/4., 11. p.)

¹⁸¹ Ctv. 84.§ (2) bekezdése; Fővárosi Ítéltábla 16. Cgtf.43.906/2009/2.; Gyarmati-Rózsa-Szegediné: i.m. 350. p.

¹⁸² Cgt.06-11/000052; Cgt.06-10/000913

¹⁸³ Cgt.06-10/000945; Cgt.06-10/000961

¹⁸⁴ Cgt.06-11/000006

¹⁸⁵ Cgt.01-09/903690

¹⁸⁶ Cgt.03-09/104123; Cgt.03-09/115240; Cgt.03-09/113290; Cgt.03-09/116419; Cgt.03-09/116069

¹⁸⁷ Cgt.03-09/109533; Cgt.03-03/100307; Cgt.03-06/111189; Cgt.03-06/000161

¹⁸⁸ Cgt.03-09/113740

vonatkozó anyagi jogszabályok szerint sem végelszámolás, sem felszámolás nem foganatosítható, úgy ennek tényéről haladéktalanul értesíteni kell az állami adóhatóságot.¹⁸⁹

A végzésekben egyöntetűen kényszer-végelszámolási eljárás, mint szankció jellegű törvényességi felügyeleti eszköz¹⁹⁰ iránti intézkedés került rögzítésre; viszont annak folyamán, hogy az esetek többségében sikertelen volt a cég képviselőjével való kapcsolatfelvétel, emiatt pedig nem került átadásra a társaság iratanyaga, illetőleg vagyona, a végelszámolók rendre a végelszámolási eljárás befejezettnak nyilvánítást és egyúttal felszámolási eljárást elrendelését kérték a cégbíróságtól.¹⁹¹ A cégbíróság valamennyi érintett cégügyben megállapította a végelszámolói kérelem megalapozottságát, végzésében pedig kezdeményezte a társaság felszámolását;¹⁹² ugyanezen végzésben döntött arról is, hogy végelszámolót – erre irányuló kérelmére tekintettel – jelöli-e ki felszámolóként¹⁹³ is. Korábban abban a kérdésben, hogy a végelszámoló kinevezhető-e egyazon eljárásban felszámolónak is, a jogalkalmazói gyakorlat három irányba mutatott.

A Szegedi Ítéltábla e kérdésben a következőképpen foglal állást: **”a körülmények ismeretében, a munka és a költségmegtakarítás érdekében a végelszámoló felszámolókénti kijelölése kifejezetten indokolt, praktikus és ilyen módon garantált a végelszámolási tisztet ellátó felszámolási szervezet költségeinek legalább részben való megtérülése**”¹⁹⁴; egyszóval nem tartotta aggályosnak a végelszámoló felszámolóként való kijelölését ugyanazon cégeljárásban. Pest megyében a cégbírói végzésekben az olvasható ki, hogy csak abban az esetben került ugyanazon személy egyazon eljárásban végelszámolóként és felszámolóként kirendelésre, amennyiben a végelszámolói eljárásban felmerült költségigényéről lemond.¹⁹⁵ A harmadik álláspontot képviselők teljesen elzárkóznak e fenti megoldástól, arra hivatkozva, hogy a végelszámolóként eljáró személy a felszámolási eljárásban végelszámolói díja, költségtérítése, Áfa-követelése erejéig maga is követelést fogalmaz meg. A jelenleg követendő, viszonylag egységesnek tekinthető álláspont a Szegedi Ítéltábla döntésével azonos.

Végző lépésként nem marad más, mint a cég cégjegyzékből való törlése, a cég megszüntetése: a cég jogutód nélküli megszűnésére a cégbíróság törlést elrendelő végzése jogerőre emelkedésének napjával kerül sor,¹⁹⁶ felszámolási eljárás keretében pedig a felszámolási eljárást lefolytató törvényszéknek az adós társaság megszüntetéséről szóló végzésének jogerőre emelkedésének napjával.¹⁹⁷

¹⁸⁹ Ctv. 84.§ (1) bekezdése

¹⁹⁰ Fővárosi Ítéltábla 13. Cgf.43.427/2008/3.

¹⁹¹ Jelen esetben tehát a végelszámoló nem maga kezdeményezte a felszámolási eljárást a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 22.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján, hanem a fent hivatkozott jogszabály 22.§-a (1) bekezdésének c) pontja alapul vételével a cégbíróságtól kérte azt. (lásd erről még Nochta T.: Társasági jog, Dialóg Campus, Bp.-Pécs, 2011., 206-209. pp.) Ezen megoldást egyébként Zóka Ferenc a Pp. 227.§ (1) bekezdése alapján, a bíróságnak a végelszámolást elrendelő határozatához való kötöttsége folytán teljesen elfogadhatatlannak tekinti. (A cég működéstől eltiltása, és megszüntnek nyilvánítása, Céghírnök, 2003/3., 3. p.)

¹⁹² Cgt.13-10/002843

¹⁹³ Juhász L.: Felszámolás-felszámolási költségek Gazdaság és Jog 2006/5., 5. p.: „A bíróság által végzéssel kijelölt, állami feladatokat ellátó teljesítési segéd (megbízott), aki elsősorban a hitelezői érdekek hordozója teljes anyagi felelősség mellett.”; Bíró Gy.: A felszámoló jogi helyzete, Gazdaság és Jog, 1999/5., 11. p.: „névjegyzékbe felvett potenciális megbízott, aki a megbízója érdekében, annak költségére, díjérdekeltlen és legfeljebb működési készkiadásait kockáztatva végzi teljes anyagi felelősség mellett sajátos szaktudást igénylő feladatát”.

¹⁹⁴ Szegedi Ítéltábla Cgtf. III.30.442/2005/2.

¹⁹⁵ Cgt.13-10/002843

¹⁹⁶ Kúria Cgf. VII.32.815/1999.

¹⁹⁷ Kúria 5/1999. Polgári jogegységi határozata

Összegzésképpen, magunk részéről aggályosnak tekintjük a cégbíróság részéről a kényszer-végelszámolási eljárás elrendelését, ugyanis előre belátható a végelszámoló tevékenységének sikertelensége, mindazon okoknál fogva, amelyeket már a felszámolóbiztos jogintézményénél ismertettünk. Ennek köszönhetően: a költségek duplikációja¹⁹⁸ és az eljárás időbeni elhúzódása következik be, jöllehet a forgalom biztonsága és a cégnyilvántartás közhitelessége megköveteli, hogy a körülményekhez képest a legrövidebb időn belül kerüljön sor a fantomcégek cégnyilvántartásból való törlésére. A törvényességi felügyeleti eljárás időtartamának csökkentésével többnyire megakadályozhatóvá válik a céggel szembeni, be nem hajtható követelések felhalmozódása. Mindezek tükrében üdvöztetőnek tekinthető a jelenleg hatályos Ctv. azon rendelkezése, mely lehetővé tette, hogy a cégeket egyetlen eredménytelen, sikertelen intézkedés után is megszüntnek lehessen nyilvánítani, feltéve, hogy további szankciók céggel szembeni igénybe vétele már előre láthatólag meddő próbálkozásnak bizonyul.

VI. Záró gondolatok

A górcső alá vett cégbíróságok jogalkalmazói gyakorlatának összevetése, elemzése eredményeként a következő megállapítások tehetőek: az egyes cégbírósági gyakorlatok, illetve a cégbírói döntések a Ctv. különféle bírói jogértelmezésnek teret engedő szabályanyagának köszönhetően igen eltérő képet mutatnak. Minden egyes cégbíróság, minden egyes cégbíró sajátosan értelmezi a Ctv. rendelkezéseket, s más utat követnek a cégek törvényes működésének helyreállítása érdekében. Egyesek, élve a Ctv. adta széles szankcióskálával több intézkedést foganatosítanak a cég törlését megelőzően, mások a törvényes működés helyreállítására irányuló felhívást követően azonnal törlik a céget a cégnyilvántartásból.

A **lehető legalkalmasabb intézkedés kiválasztására vonatkozó elv** álláspontunk szerint nem kerül betartásra, ennek legnagyobb akadályát egyébként a korábban hatályos cégtörvények által megkövetelt **fokozottasság elvének cégbírák általi megtartásában** látjuk, jöllehet ezen elv sem teljes mértékben kerül megtartásra, különösen BKTC és FTC gyakorlatában. Meglátásunk szerint a szankciók megválasztásánál irányadónak kellene tekinteni azt, hogy a céggel szembeni kapcsolatfelvétel szinte lehetetlen, ennek folytán olyan intézkedések kiszabása, melyek a cég oldaláról elérhetőséget igényelnek, mellőzendőek, mivel ezektől eleve nem várható eredmény.

Véleményünk szerint a bejegyzéskor, valamint a már bejegyzett cégek működésének ellenőrzése során a jelenleg tapasztalhatónál fokozottabb figyelmet kellene fordítani a fantomcégek kiszűrésére. Ezen felül reményeink szerint a kutatás eredményei, a normaanyag és az egyénileg felépített elméleti megoldás, az alkalmazott módszertan, illetve az elemzett cégbíróságok döntési mechanizmusainak összevetése eredményeként megfogalmazott javaslatok és a de lege ferenda gondolatok alapul szolgálhatnak a Ctv. jövőbeni módosításának elméleti megalapozásához is; különösen az intézkedések ismételt és együttes alkalmazásánál, a pénzbírságot kiszabó és felügyelőbiztost kirendelő szankciók tükrében, valamint az eljárás megszüntetés és a kérelem elutasítás kettősénél.

A cégbíróságokon töltött idő alatt beláthatóvá vált, hogy a cégbírói karra nehezőlő ügyteher a viszonylag rövidre szabott határidők megtartását szinte teljesen lehetetlenné teszi, ennek orvoslásául fontosnak tartjuk a későbbiekben a határidők meghosszabbítását, biztosítva ezzel a megalapozott bírói döntések meghozatalához szükséges időt.

¹⁹⁸ A végelszámoló és a felszámoló díja is megállapításra kerül.

Meggyőződésünk szerint a 2012. év elején módosított Ctv. rendelkezések a fantomcégekkel szembeni fokozottabb küzdelmet hivatottak szolgálni különösen:

- a kiemelt jelentőségű az ún. adóregisztrációs eljárást,¹⁹⁹
- az egyszerűsített eljárással történő cégbejegyzési kérelem illetékének számottevő megemlése,²⁰⁰ valamint
- a Ctv.²⁰¹ és a Gt.²⁰² vezető tisztségviselőre vonatkozó összeférhetetlenségi,²⁰³
- a tisztség viselését kizáró,
- a társaságok fizetésektelen helyzetében a vagyoni felelőssége tágulását, illetve
- tagsági jogviszony létesítését szigorító szabályai.

Továbbá üdvözlendőnek tartjuk, hogy – 2012. március 1-i hatállyal – egyrésztől visszaállítják a kézbesítési megbízott intézményét,²⁰⁴ másrésztől, hogy kivezetésre kerül a Ctv.-ből az ügyvédi székhelyszolgáltatás cégtörvényben történő szabályozása és, hogy a székhelyvalódiság vizsgálatának jogát újra a cégbíróság hatáskörébe visszaadják,²⁰⁵ belátva, hogy e jogosultság kizárólag ügyvédekre és közjegyzőkre telepítése önmagában nem vezet eredményre.

A kodifikációs bizottság maga is felfigyelt a „csalárd csődöt okozók”²⁰⁶ térhódítására, amelyekkel szemben fel kívánja venni a harcot. Ennek érdekében kerül bevezetésre a kényszertörlési eljárás.²⁰⁷

A kutatás alapján azonban megállapítható, hogy a jelenlegi és a közeljövőben hatályba lépő szabályok csupán kezdeti lépések a kívánt cél, a fantomcégek ellehetetlenítésének eléréséhez. A jogalkotónak át kell gondolni a hatályos rendelkezéseket és meg kell találnia a helyes lépéseket annak érdekében, hogy a tudatosan hátrányos szervezeti politikát folytató cégek anomáliái ne egy esetleges csőd, vagy felszámolás után kerüljenek napvilágra.

Meglátásunk szerint komoly kihívást jelent a jelenleg több irányba mutató cégbírósági jogalkalmazó gyakorlatot egységes útra terelése. Ennek érdekében a jövőben mind a Kúriának és az Ítéltábláknak, mind a jogalkotónak komoly szerepet kellene felvállalnia. Reményeink szerint a jövőben egy gyakorlati tapasztalatokon nyugvó, ésszerű megoldásokat, többnyire kógens jellegű rendelkezéseket magában foglaló Ctv. kerül megszövegezésre.

¹⁹⁹ Ctv. 36.§ (4a) bekezdése

²⁰⁰ Itv. 45.§ (3) bekezdése *Hatályos: 2012. III. 1-től.*

²⁰¹ 10.§ (3) bekezdése; 22/A.§-a; 24.§-a (1) bekezdésének h) pontja; 27- 29.§§-ok egyes rendelkezései *Hatályos: 2012. III. 1-től.*

²⁰² 5.§ (5) bekezdése; 23.§ (3)-(9) bekezdései; 30.§ (3) bekezdése *Hatályos: 2012. III. 1-től.*

²⁰³ Újdonság: az összeférhetetlenséget a jövőben a bünyügyi nyilvántartó szerv fogja végezni.

²⁰⁴ Ctv. 31.§-a

²⁰⁵ Ctv. 7.§-a

²⁰⁶ Gyenis: *Erkölcsszöszök HVG 2011/42., 80. p.*

²⁰⁷ Ctv.116-118/A. §§-ai *Hatályos: 2012. III. 1-től.*

Felhasznált irodalom

A bíróságok gyakorlatából: Kézbetétési vélelem a törvényességi felügyeleti eljárásban. In Céghírnök, 2010/4. szám, 11-13. p.

A bíróságok gyakorlatából: Törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére jogosultság. In Céghírnök, 2011/1. szám, 7-8. p.

A bíróságok gyakorlatából: Törvényességi ügyben beadott elektronikus fellebbezés megítélése. In Céghírnök, 2010/7. szám, 10-12. p.

Baloghné Kovács Judit: *A végelszámolói díj jogi státusza és a felszámolóként való kijelölés összeférhetetlenségének szabályai.* In Céghírnök, 2010/4. szám, 5-6. p.

Bíró György: *A felszámoló jogi helyzete.* In Gazdaság és Jog, 1999/5. szám, 10-15. p.

Bodor Mária – Tőkés Géza – Wellmann György: *Társasági határozatok bírósági felülvizsgálata.* CO-NEX-TRAINING, Budapest, 1993.

Czene Klára – Papp Tekla: *A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény magyarázata.* Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2007.

Duxné Velcsov Katalin: *A törvényességi felügyeletre vonatkozó szabályok változásai.* In Acta Juridicia et Poltica Tomus X. Lectum, 2009.

Duxné Velcsov Katalin: *Törvényességi felügyeleti eljárás.* In Céghírnök, 1996/9.szám, 8-10. p.

Felker László: *Perindítás a cégek törlése iránt.* In Céghírnök, 2000/3. szám, 11-14. p.

Felker László: *Perindítás és törvényességi felügyeleti kérelem I.* In Céghírnök, 2001/11. szám, 6-11. p.

Felker László: *Perindítás és törvényességi felügyeleti kérelem II.* In Céghírnök, 2001/12.szám, 6-10. p.

Fézer – Károlyi – Petkó – Törő: *A gazdasági szféra alanyai – gazdasági társaságok.* Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2011.

Gabányi Józsefné: *Gondolatok a cégbíróság törvényességi felügyeletéről.* In Gazdaság és Jog, 1997/4. szám, 7-11. p.

Gál Judit: *Gazdasági tárgyú jogszabályok tervezett módosítása.* In Céghírnök, 2011/12. szám, 5-6. p.

Gál Judit: *Végelszámolási kifogásról.* In Céghírnök, 2005/5. szám, 10-12. p.

Gál Judit: *A végelszámolási kifogásról.* In Céghírnök, 1997/4. szám, 3-5. p.

Gál – Kiss – Zara: *A végelszámolási eljárás*. In HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Gál – Makai – Molnár – Mondok – T. Nagy – Rózsa: *Társaság és cégjogi iratmintatár*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2009.

Gál Judit – Pálinkásné Mika Ágnes: *Társasági jogi perek*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2007.

Gál Judit – Vezekényi Ursula: *Cégjogi kalauz 2009*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2009.

Gál Judit – Vezekényi Ursula: *Cégjogi iránytű*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Gáspárdy László (szerk.): *Polgári nemperes eljárások*. Novotni Kiadó, Miskolc, 2001.

Gyarmati – Rózsa – Szegediné Sebestyén : *A cégjog*. Cent Könyvek, 2009.

Gyenge Zoltán: *A felszámoló kijelölésének kérdései*. In Céghírnök, 1997/5. szám, 8-9. p.

Gyenis Ágnes: *Erkölcsszöszök*. In HVG, 2011/42. szám

Darai Péter: *A cég székhelyével kapcsolatos gyakorlati kérdések*. In Céghírnök, 2012/1. szám, 9-13. p.

Hankovszky Zsolt: *A cég megszűnésének hivatalból való bejegyzéséről*. In Gazdaság és Jog, 1997/7-8. szám, 37-46. p.

Harsányi – Miskolczi – Ujváriné: *Társasági jog*. Novotni Kiadó, Miskolc, 2009.

Hámori Attila: *A végelszámolás*. In Céghírnök, 1997/3. szám, 3-5. p.

Hámori Attila: *Ismét a felszámolási költségekről*. In Céghírnök, 2010/6. szám, 5-6. p.

Horváth Andrea: *Aggodalmak a fantomcégek törlése körül*. In Céghírnök, 1996/1. szám, 4-6. p.

Juhász László: *A felszámolói díj alkotmányellenes elvonásáról*. In Gazdaság és Jog, 2003/6. szám, 11-17. p.

Juhász László: *Felszámolás-felszámolási költségek*. In Gazdaság és Jog, 2006/5. szám, 5-8. p.

Juhászné Zvolenszki Anikó: *Polgári eljárásjogi ismeretek*. JATEPress, Szeged, 2009.

Kapa Mátyás: *Polgári Perrendtartásról szóló 1952: III. törvény magyarázata I.-II. kötet*. Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2006.

Kemenes István: *A végelszámolás és a felszámolás viszonya*. In Céghírnök, 1996/6. szám, 5-7. p.

De inisprudencia et iure publico

28

- Kengyel Mihály: *Magyar polgári eljárásjog*. Osiris Kiadó. Budapest, 2008.
- Kisfaludi András: *Társasági jog*. Complex, Budapest, 2007.
- Kisfaludy András (szerk.): *A gazdasági társaságok nagy kézikönyve*. Complex, Budapest, 2008.
- Kiss Daisy: *A polgári per titkai*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2006.
- Kiss Gábor: *A végelszámoló kijelölésének joga magába foglalja a visszahívásának és új végelszámoló kijelölésének jogát*. In *Gazdaság és Jog*, 2006/9. szám, 25-27. p.
- Lomnici Zoltán: *Az illetékszabályok magyarázata és gyakorlata*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2009.
- Miskolczi Bodnár Péter (szerk.): *A gazdasági társaságok*, KJK, Budapest, 1999.
- Molnár Ambrus: *Az illeték viselése a szünetelés folytán megszűnt eljárásban*. In *Céghírnök*, 2010/8. szám, 10-13. p.
- Németh János – Kiss Daisy: *A polgári perrendtartás magyarázata I*. Complex, Budapest, 2010.
- Nochta Tibor: *Társasági jog*. Dialóg Campus, Budapest - Pécs, 2011.
- Novotni Zoltán: *A magyar cégjog újabb kérdései*. In *Magyar Jog*, 1991/4. szám, 196-198. p.
- Pál László (szerk.): *Vezetők kézikönyve*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2009.
- Pállinkásné Mika Ágnes: *A törvényességi felügyeleti eljárás új rendelkezései, figyelemmel a Pp. szabályainak alkalmazására*. In *Céghírnök*, 2007/1. szám, 6-12. p.
- Pállinkásné Mika Ágnes: *Pénzbírság a cégeljárásban II*. In *Céghírnök*, 2000/12. szám, 11-13. p.
- Pap Petra (szerk.): *A cégtörvény magyarázata*. Complex, Budapest, 2009.
- Papp Tekla (szerk.): *Társasági jog*, Lectum, Szeged, 2011.
- Petrik Ferenc (szerk.): *Polgári eljárásjog, Kommentár a gyakorlat számára I. kötet*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2011.
- Petrik Ferenc (szerk.): *Polgári eljárásjog, Kommentár a gyakorlat számára III. kötet*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2011.
- Petrik Ferenc (szerk.): *Új cégjog*. KJK, Budapest, 1994.
- Pintér Irén: *A fantomcégek törléséről*. In *Céghírnök*, 2000/4. szám, 11-12. p.
- Rózsa Éva: *„Párhuzamos” törvényességi kérelmek*. In *Céghírnök*, 1997/3. szám, 3. p.

Sárközy Tamás (szerk.): *Társasági törvény, Cégtörvény 2006*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Sárközy Tamás (szerk.): *Társasági törvény, Cégtörvény 2006-2007*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2009.

Szente Csilla: *A felszámoló díja és esedékessége*. In *Céghírnök*, 1996/1. szám, 6-8. p.

Török Gábor: *A végelszámolás szabályozásának új helye*. In Sárközy Tamás ünnepi kötet, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Varga István: *A polgári nemperes eljárások joga*. ELTE, Budapest, 2011.

Varjas Gábor: *A cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárása*. In *Gazdaság és Jog*, 2005/6. szám, 10-14. p.

Vezekényi Ursula: *A cégbíróságok törvényességi felügyeleti tevékenysége*. In *Gazdaság és Jog*, 1994/3. szám, 7-10. p.

Vezekényi Ursula: *A cégek törvényességi felügyelete*. In *Cég és Jog*, 2000/10. szám, 2-6. p.

Vezekényi Ursula: *A cégek végelszámolása*. In *Gazdaság és Jog*, 1995/9. szám, 3-6. p.

Zóka Ferenc: *A cég működéstől eltiltása, és megszüntnek nyilvánítása*. In *Céghírnök*, 2003/3. szám, 3-4. p.

Zóka Ferenc: *A törvényességi felügyeleti eljárás kézbesítési problémái*. In *Céghírnök*, 2003/2. szám, 3-4. p.

Zóka Ferenc: *A törvényességi felügyeleti eljárás kérdései*. In *Céghírnök*, 1999/11.szám, 7-10. p.

Hivatkozott jogszabályok

Magyarország Alaptörvénye

1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról

1952. évi III. törvény a Polgári perrendtartásról

1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról

1997. évi CXLV. törvény a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról

2011. évi CXCVII. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX.

De inisprudencia et iure publico

30

törvény, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény, továbbá az ezekkel összefüggő egyes törvények módosításáról

79/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről

21/2006. (V. 18.) IM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről

23/2006. (V. 18.) számú IM rendelet a törvényességi felügyeleti eljárásban közreműködő felügyelőbiztos díjáról

49/2007. (XI. 14.) IRM rendelet az ügyvédi székhely szolgáltatásról (hatályon kívül helyezve)

36/2010. (V.13.) IRM rendelet a felszámolók, a vagyonfelügyelők és az ideiglenes vagyonfelügyelők elektronikus kijelölésének szabályairól

A Magyar Ügyvédi Kamara 1/2007. (XI. 19.) számú szabályzata a székhelyszolgáltatásról

Alkotmánybírósági határozat

30/1994. (V. 20.) Alkotmánybírósági határozat

Jogalkalmazói döntések

A feldolgozott a cégbírósági cégtörvényességi, valamint közzétett eseti bírósági döntéseket lásd lábjegyzetben.